Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 204 (6. 993) 1989 йил 6 сентябрь, чоршанба. Баҳоси 3 тийин

Тонгги газеталарда

⊙ 5 сентябрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгашда пахта териш кампаниясини ташкил этиш ва муваффақиятли ўтказиш юзасидан партия, совет ва хўжалик органларининг вазифалари кўриб чиқилди. Кенгаш ҳақидаги ҳисобот бугун республика газеталарида эълон қилинган.

Интизом—қайта қуриш асоси

Масъулият бор жойда—муваффақият бор

— Яқинда бригадамиздаги йигитлар бир масалада тортишиб қолишди. Улардан бири бригадада қайта қуриш ҳали айтарли ўзгариш бермади, деди. Баъзилар уни маъқуллаҫа, баъзилар эса қарши чиқишди. Албатта, ҳар кимнинг ўз дунёқараши, фикри бор. Ҳақиқатан ҳам қайта қуриш деб айтамизу, бироқ қандай ўзгаришлар бўляпти?

Инсоф билан айтадиган бўлсак, корхонамизда биз кутган натижалар ҳали анча йироқдага ўхшайди. КПСС Марказий Комитетининг тарихий 1985 йил апрель Пленумидан кейинги ўтган вақтга назар ташласак, бирлашмамизда айтарли ўзгариш бўлмади. Ишлаб чиқаришни бошқариш ва ташкил этишнинг янги усуллари жорий этилди. Бироқ самарадорлик ва сифат ўзгариши эса бироз силжиди, холос. Қайта қуришнинг ишлаб чиқаришдаги мақсадидан бири эса самарадорлик ва маҳсулот сифатида туб ўзгаришларга эришишдан иборат дегандик.

Бизнинг мисолимизда оладиган бўлсак, олдимизда турган муаммолардан бири корхона экономикасини ҳозирги аҳволда сақлаб қолиш. Очиғини айтадиган бўлсам, кейинги пайтда асосий маҳсулотимиз—пахта териш машинасига бўлган талаб камайди. Сабаби шуки, пахтакор хўжаликлар ҳам хўжалик ҳисобига ўтишган. Илгаригидек юқоридан машина сотиб ол, деган буйруқ йўқ. Чунки колхоз ва совхозларнинг ҳар бир тийини ҳисобли, ўйлаб сарфланяпти. Шундай ҳам муаммолар гирдобида эдик. Энди иш кучини сақлаб қолиш, тажрибали, кўзи пишган корхона учун жон куйдирадиган кишиларни ишда олиб қолишни ўйлаш керак. Кейинги пайтда кўплар кооператив ташкилотларига ишга ўтиб кетяпти. У ерда маош кўп, мўмай даромад қилса бўлади. Уларнинг тутган йўлини нотўғри деёлмайман, чунки у ҳам давлат экономикасининг бир қисмини тўлдириб туради. Кетиб қолиш сабаби эса аниқ. Масалан, кейинги 5—6 йил ичида ишчи омили учун қайғуриб бирор кўзга кўринарли иш қилинмади. Илгари рўйхат бўйича гўшт олардик, ёнига шакар, қанд қўшилувди, энди эса совунни ҳам жон ҳисобига санаб беришяпти.

Ишлаб чиқаришда ҳам аҳвол айтарли ўзгармаяпти. Чунки хом ашё таъминоти яхши эмас. Ой бошида соатлаб бекор қоламиз, охирига келиб эса дам олиш куни ҳам ишлашга тўғри келади. Заводимиз иттифоқнинг кўплаб шаҳарларидан материаллар олади. Бирорта мурват етишмаса машина ишламайди. Гоҳида бир-икки хил қисм камлиги учун буюртмачиларга ўз вақтида машина юборолмаймиз.

Биз баландпарвоз гаплардан қутулдик деб кўкрак керяпмиз, бироқ корхонада қуруқ гаплар, масъулиятсизлик, интизомсизлик ҳоллари кўп. Ўзбек халқида «Қуруқ қошиқ оғиз йиртади» деган гап бор. Экономикани ривожлантирмасдан туриб, инсон омилини тубдан ўзгартирмасдан туриб, масалан, корхонамизда қайта қуриш амалга ошди десак хато бўлади.

Мен бир оддий ишчи сифатида қайта қуриш амалга ошади деб ишонч билан айтгим келади! Бунинг учун эса биздаги қоғозбозлик, ҳали биринчиси бажарилмай, иккинчи қарор чиқариш, узундан-узун маърузабозлик эмас, самимий ҳаракат керак деб ўйлайман. Қаердаки масъулият, ҳақиқий интизом йўлга қўйилса, ўша ердагина муваффақият ҳақида гап бўлиши мумкин!

Д. АТАМАНОВ,

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасининг пайвандловчилар бригадаси бошлиғи, Ҳамза район партия комитетининг аъзоси.

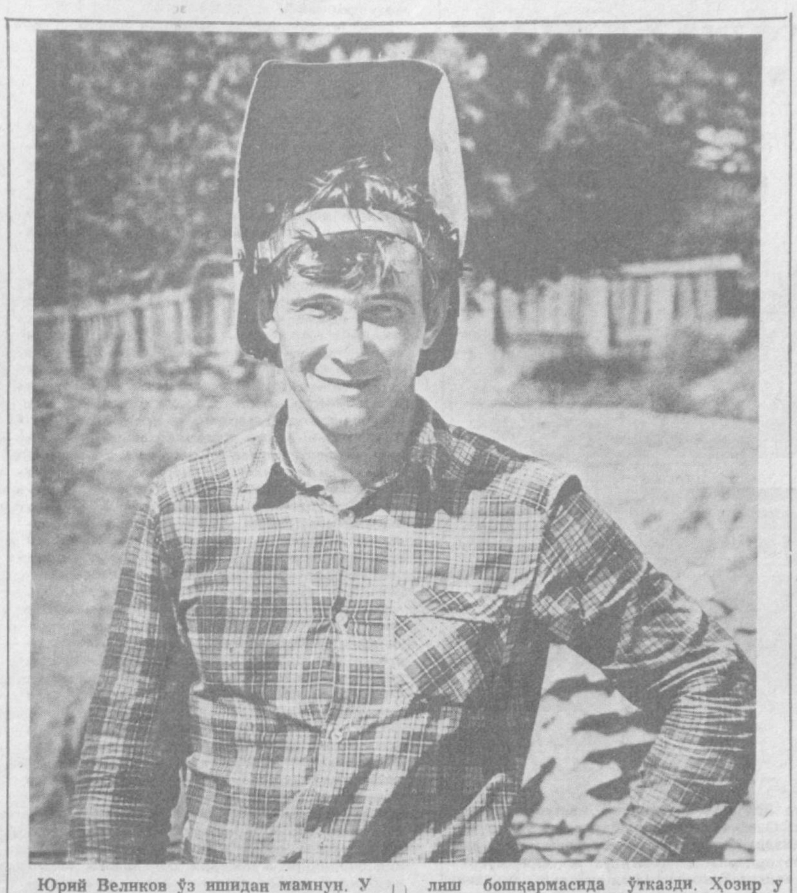

Юрий Великов ўз ишидан мамнун. У ўн тўрт йилдан буён қурилишда ишлаб кам бўлгани йўқ. Шундан етти йилини 4-қурилиш трестига қарашли 19-қурилиш бошқармасида ўтказди. Ҳозир у энг яхши пайвандловчилардан биридир.

Т. Каримов сурати.

Янгиликлар, хушхабарлар

Тошкент тўқимачилик комбинати ўз чиқиндиларидан самарали фойдаланиш йўлини излаб топди. Ана шу чиқиндиларни ҳатто валютага ҳам сотяпти. Франциянинг «Поликотон» фирмасига тикув иплари тайёрланганидан сўнг қоладиган тарандилардан 500 тоннаси сотилди. Фирма ана шундай хом ашёнинг бир тоннасига 750 доллар пул тўлайди. Французларга 70 тонна йигирув чиқиндилари ҳам жўнатилди. Бу чиқиндиларнинг бир тоннасига 1650 доллар ҳақ олинади. Комбинат ана шу ишлаб топилган маблағга янги пардозлаш фабрикаси учун ускуналар сотиб олади.

* * *

Тошкент «Компрессор» заводи Польшадаги йўл техникаси ишлаб чиқарадиган «Польмот» фирмасининг 18 тонналн цемент ташувчи машиналари учун ВР-8 деб аталган вакуум-насослар тайёрлади. Мазкур компрессорларнинг чет эллардаги шунга ўхшаган компрессорлардан афзаллиги шундаки, улар цементни ҳам ортиши, ҳам туширишн мумкин.

* * *

Тошкент электротехника заводида давлат қабули туфайли тушаётган шикоятлар сони юз баравардан кўпроқ камайтирилди. Бу ерда уч йил илгари 200 минг сўмга яқин жарима тўлашган эди. Давлат қабули ходимлари талаб этганларидек, барча ҳужжатларни давлат стандарти асосида қайта кўриб чиқишди, комплектловчи буюмлар ва хом ашёни сақлаш муаммосини бартараф этишди, маҳсулотни синашни йўлга қўйишди — амалда брак маҳсулотлар ишлаб чиқарилишига чек қўйилди.

* * *

Тошкентдан Малайзия ва Сингапурга бир неча юз минг метр хом сурп ва гул солинмаган чит жўнатилади. Бу маҳсулотни «Узтекстильторг» республика базаси чет элга жўнатмоқда. Маҳсулотни олувчи фирмалар бунга жавобан тикувчилик буюмлари, пойабзал, видеомагнитофонлар етказиб беришади. Ана шу камёб молнинг ўттиз фоизини Ўзбекистон пойтахтининг чит ва хом сурп тўқиб чиқараётган тўқимачилари олишади.

(ЎзТАГ).

Во ажаб

Ҳайбаракаллачилик оқибати

1 сентябрь куни эрталаб республика пойтахтининг Чилонзор районидаги 168-мактаб олдида ажойиб томошани кузатиш мумкин эди. Рамзий маънода жаранглаган «биринчи қўнғироқни» эшитган юзлаб ўқувчилар қўлларида гуллар ҳамда портфеллари билан ўз тарбиячилари бошчилигида қўлни-қўлга бериб, «билим кошонасидан»... узоқлашишга мажбур бўлишди. Бу кунни орзиқиб кутган болакайлар кутилмаганда мактаб дарвозасидан ҳатлаб ўта олмадилар. Хўш, нима бўлди ўзи? Билимлар куни бу мактаб нима сабабдан қулфланиб қолди? Бу воқеадан ҳайрон бўлган ҳамда фиғонлари ошган ота-оналар редакциямизга мурожаат қилишди. Улар сингари саросимага тушган мухбир мактабга сим қоқди:

— Бизда ҳамма ишлар жойида, келинг, ўз кўзингиз билан кўрасиз, — деди ишонч билан илмий мудир Л. А. Ярушина. Шунда шикоятнинг ўринли ёки ўринсизлигига шубҳа туғилди. Лекин унинг кейинги гаплари бошқача бўлди: — Бугун билимлар куни, ўқувчиларимиз бу кунни музейларда, кўргазмаларда ўтказишади. Ҳозир «беш кунлик» ўқиш бўлганлиги сабабли синфлардаги машғулотлар душанбадан бошланади.

— Лидия Афанасьевна, бугун Тинчлик дарсини синфда ўтказишга нима халақит берди? Ахир болалар мактабни жуда соғинишган эдику...

— Суҳбатдошим, — деб таъкидлайди ЎзТАГ мухбири А. Безверхов, — бор гапларни батафсил тушунтира кетди:

— Мактабимизда бир йил илгари катта ремонт бошланганди. Биномиз чўккан, деворлар дарз кетган, ҳамма ёқдан чакка ўтарди. Ишни «Ташремстрой» трестининг 4-ремонт-қурилиш бошқармасига топширишди. Ҳозир амалда барча ишлар тугалланган. Бироқ 1 сентябргача полнинг бўёғи тўла қуримади. Шу сабабдан болаларни синфларга киритишнинг иложи бўлмади. Эртага «Чайка» кинотеатрида мактаб умумий йиғилишини ўтказамиз, сўнг юқори синф ўқувчилари хоналарни узил-кесил йиғиштиришга келишади. Ҳамма ёқни ювиб-тозалашимиз, саранжом-саришта қилишимиз керак. Айтганча, яна бир муаммо пайдо бўлди: қурилишдан қолган чиқиндиларни олиб кетиш учун келган ҳайдовчи биздан ўн сўм сўраяпти. Унинг қаердан келганлигини билмаймиз.

Буни биз ҳам билолмадик. 4-ремонт-қурилиш бошқармасида телефон ёнига келган ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи Л. А. Черноярова: «Биз бу машинани қандайдир ташкилотдан ижарага олганмиз. Лекин шофёрга ҳақ тўлаш керак эмас, бу ҳақда илмий мудирга айтганман», деб тушунтирди.

Ремонтнинг чўзилиб кетиши ҳақида у шундай деди:

— Мактабда ремонт ишларини бутунлай тугатдик. Бўёғи қуримабди, дейсизми? Қизиқ... Тўғри, англашилмовчиликлар ҳам бўлган эди. Бўёғимиз жуда ёмон бўлганлиги сабабли, директор ундан фойдаланишдан бош тортди. Ўйлашимча, у жуда тўғри иш қилди. Лекин бир ҳафтача илгари кооперативдан бошқа бўёқ топдик. Ана ўша бўёқ билан полларни мойладик. Нега тайёр эмас, дейсизми, бунисини билмадим. Умуман, одамларимиз бу объектда кун чиққандан ботгунича, ҳатто дам олиш кунлари ҳам тиним билмай ишладилар.

Шу ўринда уларнинг 1 сентябрда ҳам ишлаганларини қўшимча қилмоқчи эдик. Илмий мудир билан суҳбатлашаётганимизда ишчилар спорт залини бўяшга шошилар эдилар.

Афсуски, ана шу ғалати ҳолат Чилонзор район халқ таълими бўлими мудири У. А Файзиев учун янгилик бўлиб чиқди.

— Мактабда ҳамма нарса тайёр, — дейди ишонч билан у. — Катта ремонт қилинди, қарийб 100 минг сўм сарфланди. Объектни халқ таълими бўлимигина эмас, район ижроия комитети раҳбарлари ҳам мунтазам назорат қилиб туришди. У ерда мажлислар ўтказдик, қурувчиларни шоширдик. 1 сентябрда барча ишлар тугалланиши ва у ерда ўқиш бошланиши керак эди...

Ана шунақа гаплар... Қаерга борманг, кимга мурожаат этманг айбдорни топа олмайсиз. Ҳамма яхши ишлаган, барча юмушлар аниқ ва ўз вақтида бажарилган. Унда нима сабабдан 1сентябрь куни болалар ўз мактабларига кириша олмади, дейсизми? Буни ёмон бўёқ чиқараётган химия саноатидан сўраш керак.

Яна ва яна ажабланасан киши: ҳайбаракаллачилик билан қачонгача муроса қиламиз? Нима учун барча ишларни сўнгги дақиқаларда қилиш керак? Агар ўша ёмон бўёқ билимлар куни эрталаб қуриганида ҳам, барибир синфлар бўм-бўш бўларди: ахир ўқитувчилар парта, жавон, кўргазмали қуролларни эрталаб соат олтида синфларга олиб киришмайдику!

Энг муҳими — бу одатдаги, кўпчилик кўникиб қолган воқеа. Ҳозир республикамизнинг барча ерларидан «1 сентябрь куни ўз эшикларини илк бор очган мактаблар» ҳақида телеграммалар келиб турибди. Бу телеграммаларни сўзнинг асл маъносида — бинокорлар ремонт ишларини кузнинг биринчи кунида тугатдилар, деб тушуниш лозим. Мен яна бир нарсани кўришга улгурдим: 31 август куни Тошкент марказидаги энг эски мактабларнинг бирида тўсатдан кабинетсиз қолган бутун бошли группани Тинчлик дарсини ўтказиш учун қаерга олиб бориш керак, дея қизғин муҳокама қилишарди. Кимдир музейга борайлик... деб қолди. Таниш усул, шундай эмасми?

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

Ўрта Осиёда ягона

⊙ ТОШКЕНТ **тажриба-механика заводида КБ-403 маркали кўтарма кран ишлаб чиқарила бошланди.**

Бу кранлардан асосан 9 ва 12 қаватли турар жой бинолари қуришда фойдаланилади. Уларни уй ҳавозасига ўхшатиш мумкин.

Коллектив йил охиригача Ўрта Осиёда ягона ана шундай кўтарма кранлардан 60 дона тайёрлашга аҳд қилди. Энди эса бу маҳсулотлар ўзимизда тайёрланаяпти. Илгарилари бундай кўтарма кранлар Иттифоқимиздаги бошқа шаҳарлардан олинар эди.

Баланд қаватли бино

⊙ ОҲАНГАРОН **шоссеси бўйлаб қурилаётган Ғалабанинг 40 йиллиги номли массив ҳали тўла-тўкис қуриб битказилганича йўқ.** Ҳозир бу ерда турар жой бинолари кенг миқёсда бунёд этилмоқда. Бош планга кўра массивда асосан 5 ва 9 қаватли бинолар қурилмоқда. Ўтган йилдан бошлаб эса бинокорларнинг бир қисми янги лойиҳа бўйича бир йўла 6 та 12 қаватли бино пойдеворини қўйишга киришган эдилар. Қисқа муддат ичида бу бинолардан тўрттаси фойдаланишга топширилди. Қолган иккитасида монтаж ишлари олиб борилмоқда. Қурилишни Тошкент шаҳар қурилиш бошқармасининг 153-трестига қарашли 1-қурилиш бошқармаси азаматлари бажаришмоқда.

Илмий сафардан қайтишди

⊙ ЎЗБЕКИСТОН ССР **Фанлар академияси география бўлимининг «Умумий регионал географик тадқиқотларни таҳлил қилиш» лабораториясининг бир группа олимлари илмий экспедициядан қайтиб келишди.** Экспедициянинг мақсади қўриқ ерларни ўзлаштириш муносабати билан халқ хўжалигидаги келиб чиққан салбий оқибатларни ўрганишдан иборат.

География фанлари номзоди Камол Қурбонов раҳбарлигида экспедиция аъзолари Сирдарё областининг бир қатор шаҳар, район, колхоз ва совхозларида бўлишиб, соғлиқни сақлаш, маориф, саноат, транспорт, қишлоқ хўжалиги, маданият, маиший хизмат кўрсатиш соҳалари бўйича маълумотлар тўплашди. Савол-жавоб варақалари асосида яшаш шароитлари ўрганилди. Тўпланган маълумотлар асосида халқ хўжалигида йиғилиб қолган муаммолар ечими йўлида тавсиялар ва келажак ривожланишини кўрсатувчи карта-схемалар тузилади.

Д. ЗОКИРОВА.

Уй жиҳози

⊙ ЭЛЕКТР **рўзғор буюмлари заводи коллективи 1-цехининг ишчилари «Н» («Янгилик») индекси билан қандиллар ишлаб чиқаришга киришди.** Бу уй жиҳози бежирим ва арзон бўлиб, харидорларга ёқди.

Бу буюмлардан шу кунга қадар 16 минг сўмлик тайёрланди. Йил охиригача маҳсулот тайёрлаш кўламини бундан бир неча баробар ошириш мўлжалланган.

Кичкинтойлар ғамхўри

⊙ ТОШКЕНТ **ўйинчоқлар фабрикаси коллективи хўжалик юритишнинг янги услубига ўтиб ишлай бошлади.** Бу услуб ҳар бир ишчига катта масъулият юклайди. Чунки корхона Бутуниттифоқ акционерлар жамиятининг аъзолари қаторидан ўрин олди. Энди у маҳсулот турлари, сифати бўйича иттифоқ миқёсидаги корхоналар билан рақобатлашадиган бўлиб қолди.

Дам олувчиларга... магазин

⊙ «БАХТ» **дам олиш зонасида дам олувчилар учун яна бир қулайлик яратилди:** бу ерда салқин , ичимликлар билан савдо қиладиган 150 квадрат метрли магазин дам олувчиларга хизмат кўрсата бошлади.

Бунёдкорлик ишларини «Ўзбекбирлашув» ремонт-қурилиш бошқармаси коллективи олиб борди.

Д. ОБЛАЕВ.

Жажжилар ихтиёрига

⊙ «ҚУЙИЛИҚ—7» **турар жой массивида 320 ўринли болалар боғчаси жажжилар ихтиёрига топширилди.** Ҳамма қулайликларга эга бўлган замонавий бу масканда жонли бурчак, 12 соябон, ҳар группага алоҳида ўйин ва спорт майдонлари бор.

Чарчоқни унутасиз

⊙ ШАҲАРЛАРАРО **телефон станцияси қошида руҳий енгиллашиш хонаси иш бошлади.** Алоқачилар иш пайтида зўриққан асабларини бўшаштириш, кучли бош оғриғи ва чарчоқларини енгиллатиш имконига эга бўлдилар.

«Руҳий енгиллашиш» хонаси керакли ва замонавий аппаратуралар билан жиҳозланган.

Аҳоли хизматида

⊙ «ҚОРАҚАМИШ—1/1» **массивида барча қулайликларга эга бўлган замонавий магазин аҳолига хизмат кўрсата бошлади.**

Бу ерда асосан она-ер саховати билан савдо хизмати кўрсатилади.

Яна бир қулайлик

⊙ 2-ПОЛТОРАЦКИЙ **кўчасида «Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмаси аҳолига яна бир қулайлик яратди.** Бу — бирлашманинг фирма магазинидир.

Унда аҳоли бирлашма маҳсулотларини харид қилиши ва ўзига ёққан моделда буюртмалар бериши мумкин. Шунингдек бу корхона коллективига аҳоли эҳтиёжини ўрганишга ҳам имкон беради.

Корхона ихтисослигини ўзгартирмоқда

⊙ ТАРМОҚНИНГ **йирик корхоналаридан бири — В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида илгари тайёрлаб келинган самолётлар ишлаб чиқаришдан олиб ташланди.** Бу белгиланган планларни маълум даражада ўзгартиришни тақозо этди.

Бирлашма маъмурияти аввалги моделлар ўрнига халқ хўжалиги юкларини ташийдиган ИЛ—76 самолётларини ишлаб чиқариш таклифи билан чиқди. Бу таклиф қўллаб-қувватланди. Шундай қилиб жорий йилга планлаштирилган асосий маҳсулотнинг умумий миқдори қайта тикланди.

Айни вақтда бу ерда ички рейсларни бажариш учун мўлжалланган ИЛ—114 пассажир самолётини йиғиш учун жиҳозларни созлаш бўйича катта ишлар олиб боріляпти. Бундан ташқари қатор участкалар саноат корхоналарининг буюртмалари бўйича нostандарт ускуналарни ишлаб чиқаришга ихтисослашмоқда, халқ истеъмоли товарларини ишлаб чиқариш кўпаймоқда.

СУРАТДА: ВАЗ автомобиллари учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарувчи цехнинг илғор ишчиси Г. Марипова.

А. Горокрик сурати (ЎзТАГ).

БИЛДИРИШ

Йигирманчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг навбатдан ташқари ўн биринчи сессияси 1989 йил 15 сентябрь соат 11.00 да область партия комитетининг катта мажлислар залида (Ўзбекистон кўчаси, 9-уй) бўлишини маълум қиламиз.

Партия группасининг мажлиси соат 10.00 да бўлади.

Депутатлар ўша ернинг ўзида соат 9.00 дан рўйхатга олинади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети.

ЖАҲОН ИЧИДА 24 СОАТ

● ВАРШАВА. **Бу ерда касаба союзлари умумпольша битими (КСУБ) секретариатининг баёноти тарқатилди.** Баёнот мамлакатдаги вазиятга тааллуқлидир.

Экономикадаги тартибсизлик кучайиб бормоқда, дейилади унда. Нарх-наво даҳшатли суръатлар билан ошмоқда, поляк оилалари эса кун сайин тобора қийинроқ аҳволда яшамоқдалар. Меҳнаткашларни нарх-навонинг ўсишидан ҳимоя қилиш учун қабул қилинган индексация системаси бутунлай барбод бўлди.

Янги ҳукумат тузиш жараёни ҳаддан ташқари чўзилиб кетди. Турли сиёсий кучлар ўртасида савдолашишнинг чўзилиб кетганлиги экономиканинг тобора бузилишини чуқурлаштирмоқда, дейилади КСУБ баёнотида.

● ХОШИМИН. **Хошимин кўчаларидан бирида ги бошқа уйлардан ҳеч фарқ қилмайдиган бу икки қаватли уй шаҳар хизмат кўрсатиш соҳасидаги янги ҳодисадир.** Унда «миниотель» яъни кичкина меҳмонхона жойлашган.

Меҳмондўст уй эгалари яхши жиҳозланган еттита хонани, миллий ёки европача овқатни — истаганини таклиф қилмоқдалар. Халқаро телефон орқали гаплашишга буюртма бериш, автомашинани ижарага олиш, кийимларни ювдириш учун бериш мумкин. Омилкор якка сектор бу йил Хошимин шаҳрига туристларнинг кўплаб келаётганидан фойдаланиб қолди. Шу йилнинг биринчи ярмидагина шаҳарга 40 мингдан ортиқ чет эллик саёҳатчи келди. Бу эса бутун 1988 йилдагидан икки баравар кўпдир.

● ПЕКИН. **Мамлакатнинг шарқидаги Цзянсу вилоятининг Нанкин шаҳрида Хитойдаги биринчи «икки қаватли» пассажир поездининг фойдаланишга топширилиши тантанали нишонланди.** Бу поезд ўнта қаттиқ ўриндиқли вагондан, битта юмшоқ ўриндиқли вагон ва электр ускуналари билан жиҳозланган яна бир вагондан иборат бўлиб, у оддий поездга нисбатан 50 фоиз кўп йўловчини ташийди.

Икки қаватли вагонлар Нанкиндаги Пуч Жэнь вагонсозлик заводида ишлаб чиқилди ва қурилмоқда. Уларни лойиҳалаштириш чоғида янги материаллар ва замонавий технологиялардан фойдаланилган.

● ГАВАНА. **Сўнгги икки кун ичида Кубанинг ишлаб чиқариш ва қурилиш корхоналарида бир қанча бахтсиз ҳодисалар юз берди, натижада беш киши ҳалок бўлди ва 19 киши заҳарланди, турли даражада куйди ва ярадор бўлди.**

Пинар-дель-Рио вилоятидаги Хикаро мис қазиб чиқариш шахтасининг иш олиб борилаётган йўлкаларига ўтган заҳарли газлар икки кишининг ўлимига ва 18 шахтёрнинг заҳарланишига сабаб бўлди.

Илгариги мавзуга қайтамиз

● «Бу йилги табиат қийинчиликларидан дала-боғларга жиддий зарар етди. Оқибатда эл дастурхонига тортиладиган ноз-неъматлар нобуд бўлди. Эҳтимол бозордаги нарх-навонинг ҳар йилдагига нисбатан анча юқорилигининг сабаби ҳам шундандир. Аммо бир нарсага ҳайронман. Қайси мева ва сабзавот магазинига кирманг, ҳувиллаб ётган пештахталарни кўриб дилингиз дарз кетади. Маҳсулотнинг сараси, сархили эса бозорда. Қизиқ, бунинг боисини мутасадди раҳбарлар нима билан изоҳлашаркинлар!

А. НАБИХЎЖАЕВ, пенсионер».

● «Ўзига керак маҳсулотни на дўкондан, на бозордан топа олмайдиган харидорга ҳеч қачон осон тутиб бўлмайди. Эҳтиёжини қондириш учун чўнтагини қоқлаб олишларига ҳам рози. Аммо ҳозирги пайтда бунинг зарурати ҳам йўқ. Бозорга харид учун кирган одамнинг ярим ойлик маошидан айрилиб қолиши ҳеч гап эмас. Ахир бозорда назорат, жамоат тартиби бўлмагандан кейин бундай ўзи бўларчиликнинг олдини олиб бўлармиди!

Ў. ОҚБЎТАЕВ, хизматчи».

Бозор—турмуш кўзгуси

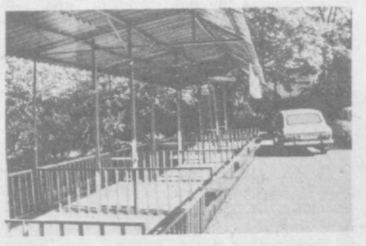

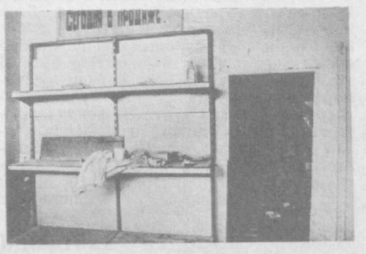

...Ўнлаб ҳамшаҳарларимизнинг редакциямизга йўллаган бу хилдаги мактублари ҳеч қандай кишини бепарво қолдириши мумкин эмас. Очиғини айтганда, бозор ва унинг муаммолари хусусида олдинги рейд материалларимиздан бирида атрофлича фикр юритган эдик. Афсуски, танқидий чиқишларимизга шаҳар бозорлар маъмурияти ўз вақтида муносабатини билдирмади. «Фарҳод» ва «Сергели» колхоз бозорларидаги жиддий камчиликларни қандай ҳал этилгани юзасидан улар жойлашган районларнинг ижроия комитетлари ҳам хабар қилишни ҳалигача ўзларига эп кўришмаяпти. Ўйлаймизки, бу гал улар ўз сўзларини айтиш фурсати етганлигига бепарво қарамасликлари керак.

Бозорлар халқ турмушининг кўзгуси. Унга қараган одам кимнинг қандай яшашини аниқлаб олиши қийин эмас.

Бундан ҳатто 5—6 йил авваллари Қорақамиш массивида бўлган одам ундаги гуркираб бораётган турар жой кварталларини кўриб ҳайратга тушиши муқаррар эди. Эндиликда эса янги қурилишлар ҳисобига тиклаб бўлинган бу масканга келувчилар унинг марказидаги замонавий «Қорақамиш» колхоз бозорини кўриб бош чайқашлари шубҳасиз. Ҳақиқатан ҳам ҳозирги пайтда бу бозор шу атрофдан ўтувчиларни таажжубга солади. Унинг пештахталари қачонлардан бери ўз эгаларини кутиб ётибди. Негаки, бозорга келувчилар бармоқ билан санарли даражада оз. Бунинг сабаби бизнингча, «Қорақамиш» колхоз бозорининг чинакамига деҳқонлар учун қулай жойга айлантирилмаганлигида бўлса керак.

Эрталабданоқ краннинг жўмрагига лабини босиб чанқоғини қондираётган отахонни кўриб таажжубга тушдик. У буни сезди чоғи бироз ўнғайсизланди. Эгнидаги чопонининг этагини қўллари билан бир-икки бор қоққан бўлдида бизга дил ёрди.

— Шундай узоқ жойдан келиб иссиқ овқат тугул чойга ёлчимаганингдан кейин қадрингга ачиниб кетаркансан-да!

— Нега энди, —дедик биз, соябонлари офтоб нурида ярақлаб турган бозор пештоқига қараб. — Ахир бошингизга офтоб урмаса. Пештахтани керагича эгаллашингиз мумкин. Ҳеч ким сизни хафа қилмайди. Шундай қулайликнинг олдида иссиқ чой муаммоси нима деган гап бўлди.

— Бошидан ўтган биладида болам, — деди отахон афсус билан бош чайқаб. — Қулайликдан нолимоқчи эмасман. Аммо хафа бўлманглару, бу ер Собир Раҳимов район ошхоналар трестининг назаридан қолган жойга ўхшайди. Уларнинг ўзлари келиб хабар олмагани етмаганидек, Собир Раҳимов район Совети ижроия комитети раҳбарларининг бозорда чойхона ва ошхона қуришни хаёлларига келтирмаётганликлари қизиқ.

220 ўринли замонавий бозорни барпо этишда фидокорлик кўрсатганларнинг шижоатига қойил қолдик. Улар шу қадар устамонлик билан иш юритишганидан овқатланиш учун махсус жой кераклигини, энг биринчи навбатда чойхонага муҳтожлик сезилишини хаёлларига ҳам келтиришмаган эди. Деҳқонлар эса куннинг иссиғида совуқ сувга чанқоғини қондириб ўтиришибди. Бозорнинг ўзи у ёқда турсин, ҳатто унинг атрофида морс ёки квас сотадиган биронта ҳам бочка кўзга ташланмайди. Наҳотки, бозор маъмурияти (директори Комил Файзиев) бу аҳволни кўра-била туриб, район раҳбарларидан амалий ёрдам сўрашдан кўз юмиб юрган бўлса? Бу хотиржамлик қимматга тушаётганига шунчаки қараб бўлмайди.

«Қорақамиш» колхоз бозорининг филиалларидаги аҳвол билан ҳам муроса қилиб бўлмайди. Қорақамиш массивининг 2/4 кварталидаги 32-озиқ-овқат магазини ёнидаги кичик бозорча доимо гавжум бўлади. Кўпчиликка қулай бўлгани учун ҳам бу ердан харидорларнинг қадами узилмайди. Аммо филиалдаги пештахталар деҳқонларнинг эҳтиёжига мувофиқлаштирилмагани сабабли кўпчилик дуч келган ерга челагини қўйиб савдо қилиб ўтирибди. Паттачи Алижон Назаров эса пул йиғиш билан овора. Бозордаги санитария нормалари бузилаётганлиги, маҳсулот чиқиндиларидан атрофни тозалаб йиғиштириб туриш бундай пайтда унинг кўзига кўринадими? Янги, 25 метрли 60 сотувчи ўринга мўлжалланган бостирма қурилишига эндигина киришилаётганини Алижон Назаров қувониб таъкидлади. Бу билан у бозор маъмуриятининг ишчанлигига ишора қилмоқчи бўлди. Афсуски, бутун бир ёз мавсумининг асосий палласи ўтиб бўлган ҳозирги долзарб дамларда бу ишга қўл урилганлигининг ўзиёқ уларнинг деҳқонлар ташвишидан йироқлигини кўрсатиб турибди.

Бозор филиали ёнидаги 32-озиқ-овқат магазинига қарашли мева ва сабзовот дўконининг ҳувиллаб ётган пештахталари одамнинг дилини ранжитади. Аслида бозор билан рақобатда бу магазиннинг устунлиги кўзга ташланиши керак эди. Афсуски, чириган карам, сасиган шолғом, қуриб қовжираб кетган саримсоқ пиёз бозорнинг сархил неъматлари билан қандай беллашсин. Биз олдинги текширувимизда ҳам дўкондаги шундай аҳволга дуч келган эдик. Кейингисида ҳам танқиддан магазин директори ва коллективи тўғри хулоса чиқариб олмаганлигининг гувоҳи бўлдик. Ҳатто бу ерда оддий ўзгариш кўришга бепарволик билан қараб келинмоқда. Энди яхшиси холис гапни Собир Раҳимов район озиқ-овқат савдоси идорасидагиларнинг ўзлари айта қолишсин.

«Қорақамиш» колхоз бозорининг бошқа жойларидаги филиалларида ҳам қатор тартибсизликлар мавжуд. Айниқса, унинг Чиғатойдаги филиалида бўлганимизда, у ерда оддий назоратнинг ўзи йўлга қўйилмаганлигини кузатдик. Шу атрофда яшовчилар бу ҳақда бизга айтиб қаттиқ эътирозларни билдирдилар. Ҳақиқатан ҳам қовун-тарвуз сотишга мўлжалланган махсус жойлар ҳувиллаб ётибди. Улардан бу ерга келган деҳқонларнинг нега фойдаланаётганлиги билан ҳеч кимнинг иши йўқ. Ҳар ким ўз қовун-тарвузини тўғри келган пештахтанинг устида бамайлихотир сотиб ўтирибди. Мева ва сабзавот сотишга мўлжалланган пештахта шу аҳволда банд қилиб қўйилмоқда.

Чилонзор районидаги «Бешёғоч» колхоз бозорига айни савдо қизиган маҳалда кириб бордик. Деҳқонларнинг қўли-қўлига тегмайди. Ҳар ким келтирган маҳсулотини тезроқ сотиб чиқиб кетиш билан банд. Ўнлаб аёллар челакдаги олмаю, қутидаги шафтолини очиқ ерда бошидан офтоб ўтиб сотиб ўтирибди. Бозорга кираверишдаги пештахталарнинг асосий қисми эса қовун-тарвузлар билан банд қилиб қўйилган.

—Бу ерда бор шароитдан ҳам тўлалигича фойдалана олмаймиз, — дейди Калинин районидан шафтоли олиб келган пенсионер Гулзина Жуманова. — Эрталабданоқ шу ерда яшовчи олибсотарлар пештахталарни эгаллаб олишади. Оқибатда бизга ўхшаб узоқдан бозорга маҳсулот олиб келганлар эса жойсиз қолишмоқда. Шундай пайтда куннинг иссиғида қолиб кетганимиз кўзга кўринармиди. Амаллаб сотиб рўзғоримизни бутласак бўлди деймизу, қийинчиликларга ҳам парво қилмаймиз.

«Бешёғоч» колхоз бозори (директори Ҳ. Муҳаммедов) 480 ўринни эгаллайди, холос. Дам олиш кунларида бу ерларга мўлжалдагидан анча кўп деҳқонлар келиб-кетадилар. Шундай экан, пештахта чўнтак ташвишини қилганларнинг қўлига ўтиб қолмаслиги керак. У чинакамига деҳқоннинг ихтиёрида бўлиши зарур. Қолаверса, бозорни кенгайтириш чоралари зудлик билан ҳал этилса ва бу ишга енг шимариб киришилса фойдадан холи бўлмас эди.

Калинин районидаги хўжалик ҳисобидаги «Шарқ» агрофирмасига қарашли 3-мева ва сабзавот дўкони мудири Акмал Шоабдираҳимов қурт еган олмани 72 тийиндан сотаётганидан, чириган нокни 1 сўм 32 тийиндан пуллаётганидан анча хотиржам эди. Аммо бизнинг ташрифимизни кўриб у бироз саросимада қолди. Қуриб-қовжираб кетган, майда саримсоқ пиёзнинг нима учун 80 тийиндан сотиб ўтирганлигини ҳам изоҳлай олмади. Ҳалигача бундай дўконларнинг ёзги ноз-неъматлардан тўкин бўлмаётганини қандай тушуниш керак? Ёки мева ва сабзавот магазинининг сара моли ҳалигача бозорга айри бўлиб кетяптимикин?

«Госпиталь» колхоз бозорида шафтоли сотиб ўтирган деҳқонга юзландик.

— Нархи қанчадан бўлди, отахон?

— 2,5 сўм.

— Арзонроқ бўлмайдими?

— Йўқ.

Жавобдан ҳафсаламиз пир бўлиб ёнидаги деҳқонни саволга тутдик. Ундан олган жавобимиз олдингисиникидан фарқ қилмади. Бу ерда кейинги пайтда нарх-наво бироз тушган бўлса ҳам ҳали ҳамманинг эҳтиёжини қондирадиган даражага етгани йўқ. Қолаверса, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан мева ва сабзавот маҳсулотларининг қимматлиги сезилмоқда.

Бозордаги пала-партишлик ва тартибсизликлар ҳам одамнинг кайфиятига ёмон таъсир этади. Ҳамма нарса ўз ўрнини топгани йўқ. Ҳар ким дуч келган жойда ўз маҳсулотини сотиб ўтиргани етмаганидек, бўш пештахталар челак ва қутилар билан банд қилиб қўйилаяпти. Очиғини айтганда, бозор бу йилги мавсумга яхши тайёрланмади. Айниқса, қовун-тарвуз сотиладиган расталардан бу ҳол кўпроқ кўзга ташланиб қолди. Ҳозир бу йилги неъматнинг кўпайиб кетганлигидан ҳатто маъмурият жойлашган бинонинг олдини ҳам қовун-тарвуз эгаллаб ётибди. Биз вақти ўтиб таркибида кимёвий модданинг кўплиги туфайли офтобда айниган қовунларни кўриб ҳайратдан ёқа ушладик. Афсуски, уларнинг эгаларини топиб бўлмади. Улар аллақачон ўз молининг баҳридан ўтиб кетиб қолишган экан. Атрофни тутиб кетган қўланса ҳидга эса туриб бўлмайди.

Бундай нохуш манзаралар «Сельмаш» бозорида ҳам кўзга ташланди. Куннинг биринчи ярми ўтиб бўлганига қарамай «Авиастроитель» бозорининг мазкур филиали йиғиштирилмаганлиги туфайли ифлос бўлиб ётибди. Санитария-гигиена нормалари бузилаётгани билан ҳеч кимнинг иши бўлмаяпти. Бозорнинг ичидаги 12-мева ва сабзавот дўконида ҳам аҳвол яхши эмас. Сотувчилар эскириб кетган мева-сабзавот маҳсулотларини сассиқ ҳидига парво қилмай ишламоқдалар. Пештахтага эса номигагина айниган етти хил маҳсулот қўйилган, холос. Унинг ҳам ярми харидорлар эҳтиёжини қондиришга яроқсиз. Ҳамза район улгуржи-чакана савдо мева ва сабзавотчилик комбинатининг мутасадди раҳбарлари наҳотки бундай хизмат кўрсатиш билан эл ишончини оқлаб бўлмаслигини тушуниб етмаган бўлсалар?

Бозор ва унинг муаммолари тўғрисида кейинги пайтда кўп жиддий гаплар айтилмоқда. Аммо барибир аҳвол ижобий томонга ўзгармаяпти. Деҳқонлар ва бозордан кўнгли тўлмаган харидор ва ҳамшаҳарларимизнинг эътирозлари эътирозлигича қоляпти. Аслида эса аксинча бўлиши, ҳеч қандай муаммога ўрин қолмаслиги зарур эди. Бозордаги шароит қачон яхшиланади? Нарх-наво аҳоли эҳтиёжига мувофиқлаштириладими? Энди бу саволга унинг мутасаддилари бош қотира қолишсин.

СУРАТЛАРДА: «Қорақамиш» колхоз бозорининг Чиғатой филиалидаги манзара: қовун ва тарвуз сотишга мўлжалланган бостирма бўм-бўш ётибди. Деҳқонлар эса ўз маҳсулотини йўл чеккасида тупроққа қориштириб сотишмоқда; «Бешёғоч» колхоз бозорида пештахталарнинг етишмаслиги туфайли одамлар ҳозир шундай шароитда савдо қилишмоқда; «Шарқ» агрофирмасига қарашли 3-мева ва сабзавот дўкони пештахталарининг аксарияти шундай аҳволда; «Госпиталь» колхоз бозорида ҳамшаҳарларимиз кейинги пайтда ана шундай нохуш манзарага тез-тез дуч келишмоқда.

«Тошкент оқшоми» рейд бригадаси:
Т. ТОШЕВ, Р. АҲМАДАЛИЕВ, Т. КАРИМОВ.

«Тошкент оқшоми»га жавоб берадилар

«Ўзларига бегона»

Ана шундай сарлавҳа остида «Тошкент оқшоми» газетасининг шу йил 10 июль сонида танқидий мақола ёритилган эди. Унда жумладан В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг турар жой бошқармасига қарашли 5-ётоқхонасида, «Ташгорстрой» бирлашмасига қарашли 153-қурилиш трестининг 15-ётоқхонасида, «Ташсельмаш» заводининг Чилонзор районида жойлашган 4-ётоқхонаси ва бошқалар ҳақида фикр юритилган эди.

Редакцияга В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг турар жой-коммунал бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Г. А. Кочубей имзоси билан жавоб хати келди. Унда жумладан шундай дейилади:

— «Ўзларига бегона» мақоласи 5-ётоқхонада истиқомат қилувчилар коллективининг умумий йиғилишида муҳокама этилди. Мақолада кўрсатиб ўтилган камчиликларни бартараф этиш бўйича қарор қабул қилинди. Унинг юзасидан қуйидагилар амалга оширилди.

Биринчидан, ётоқхона нормативларига мувофиқ инвентарлар — каравотлар, стол-стуллар ва бошқалар билан тўла комплектланди. Умумий йиғилиш қарорида шу нарса таъкидландики, инвентарлардан биронтаси синган тақдирда ўша хонада истиқомат қилувчиларнинг ўзлари ремонт қилиб берадилар. Иккинчидан, санитария-маиший хизмат бўйича тузилган комиссия навбатчилик графигини қатъий назорат остига олди. Ҳар қайси хонанинг масъулиятли кишиси тайинланди. Учинчидан, шаҳар алоқа узели ётоқхонадаги радио тармоғини ремонтдан чиқарди. Юқори қаватларга совуқ сув беришни яхшилаш учун Чилонзор районига хизмат қилувчи «Водоканал» трестининг мазкур цехига хат юборилди.

Йиғилиш қарорининг қандай бажарилгани ҳақида яна қўшимча суратда жавоб хати йўллаймиз.

Хат босилмаса ҳам...

Аҳоли талаби қондирилди

«Янги Тошкент» маҳалласининг бир группа аҳолиси редакциямизга шикоят хати йўллабди, унда чиқиндилар ўз вақтида олиб кетилмаётганлиги, бу эса аҳолида ҳақли равишда норозилик уйғотаётганлиги, шунингдек бошқа хил камчиликлар тилга олинган эди. Бу шикоят хати текшириб, чора кўриш учун Собир Раҳимов район ободонлаштириш бошқармасига юборилган эди.

Редакция Собир Раҳимов район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Ш. Н. Шомансуров имзоси билан қуйидаги мазмунда жавоб хати олди:

— «Собир Раҳимов район ободонлаштириш бошқармаси «Янги Тошкент» маҳалласи бир группа аҳолисининг шикоят хати бўйича қўшимча суратда шуни маълум қиладики, майдончаларни ободонлаштириш ва ахлат чиқиндиларни солиш учун контейнерлар ўрнатиш масаласи тўғри кўтарилган. Район уй-жойлардан фойдаланиш бошқармаси коллективининг куч-ғайрати билан контейнерлар ўрнатиш учун майдончалар асфальтланди, контейнерлар эса ўрнатилди».

Луқма

Буёғи қандай бўлади?

— Беш кундан бери қатнаяпман дейсизми? Ҳа омон бўлинг, бу ерда ўн кунлаб навбат кутиб турганлар бор.

— Ахир иссиқ сувни ҳафталаб ёпиб туролмаймиз, — дедим мен. — Қўшнилар тўполон қилиб юборишади. Арзимаган ниначек тешикни пайвандлашса вассалом. Жон амаки, ёрдам беринг, — дедим буюртма қабул қилувчига.

— Мана кўриб турибсиз, телефон ҳар қанча жиринглаеа ҳам олаётганим йўқ. Олдимми балога қоламан, ҳали у ерда қувур ёрилган, ҳали бу ерда. Шу ерга арз билан келганларнинг буюртмасини ҳам бир амаллаб бажарсак катта гап.

— Участкангизда қанча слесарь, сантехниклар бор. Наҳотки улар, — дедим-у гапим оғзимда қолди.

— Э биродар, уларнинг ихтиёри бош инженерда. У қаерга хоҳласа, ўша ерга юборади. Баъзида унинг кўзини ҳам шамғалат қилиб, ўзлари олдиндан келишиб қўйган ерда ишлашади. Ана, бош инженерга киринг, балки у ёрдам берар.

— Буюртма дафтарига 9-уй, 30-квартира деб ёзиб, рўйхатга киритиб қўйинг.

— Жуда содда экансизку. Бизда иккита дафтар бор. Қайси бирига ёзиб қўйишимни бош инженерга кириб чиққанингиздан кейин айтаман. Борақолинг, у ҳам кетиб қолмасин, тағин.

Бош инженернинг хонасига кирдим. Стулда кўзлари сузилиб ўтирган киши, бир ёв қараш қилди-ю, ишора билан нима гап деб сўради. Бўлган воқеани тушунтирдим.

— Хабарим бор, — деди оғзидаги носдан қийналиб.— Бугун слесарлар сизларнинг уйингиздаги 12, 14-квартираларда ишлашяпти. Мана бу қоғозни олиб бориб кўрсатинг. Бир пасда қилиб беришади, — деди-ю яна носқовоқни қўлига олди.

Ишим юришганидан хурсанд бўлиб 12, 14-квартира томон югурдим. Лекин бош инженер Раҳим Орифжонов юборган слесарлар бу уйларга умуман келишмабди. Яна Собир Раҳимов район уй-жойлардан фойдаланиш трестига қарашли 23-ЖЭУга бордим. Бош инженер қаёққадир чиқиб кетибди. Буюртма қабул қилувчи амаки бошини сарак-сарак қилиб:

— Биз кичкина одаммиз, — деб қўяқолди.

Хуллас мана икки ҳафтадирки ишим битмади.

Ҳадемай совуқ кунлар бошланади. Ҳали 23-уй-жойлардан фойдаланиш участкасига қарашли жуда кўп уйларда қишга тайёргарлик ишлари бошланмаган. Бу 9-уй мисолида ҳам яққол кўриниб турибди. Хўш, энди бу ёғи қандай бўлади, Раҳим ака? Биз ҳам нос отиб, иссиқ сувни умуман беркитиб, совуқ сувни иситиб болаларимизни чўмилтириб юравермизми?!

Раҳмат ПОЛВОН.

Шаҳар—қишлоққа

Пахтакорлар учун

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси машинасозлари пахтакорлар учун «УПХ-1,5 В» маркали кўсак чувиш машиналарини кўплаб ишлаб чиқаришмоқда. Бугунги кунда ана шу машиналарга бўлган талаб янада ортиб бормоқда.

СУРАТДА: тайёр машиналар темир йўл платформасига жўнатиш учун ортилмоқда.

М. Нуриддинов сурати.

Объективда—Испания

Авила шаҳри мамлакат пойтахти Мадриддан 110 километр масофада жойлашган. У кўҳна-Кастилиянинг районн ҳисобланади. Бу ерда 88 та минораси бўлган ва XI — XIII асрларда қурилган қалъа девори сақланиб қолган.

СУРАТДА: Авила шаҳри. Рим кўприги ва шаҳар миноралари манзараси.

Б. Клипиницер сурати (ТАСС).

Шарҳчи сатрлари

Колумбия майдонга тушмоқда

Уруш бошланди. Колумбиядан юборилаётган телерепортажларга назар ташлайдиган бўлсак сўнгги воқеалар таҳликалидир: бинолар портлатилмоқда, шаҳарларнинг кўчаларида ҳарбий соқчилар юришибди, солдатлар ва полициячилар ҳар лаҳзада қурол тепкисини босишга шай бўлиб туришибди.

Колумбия президентлигига номзод Луис Карлос Галан наркомафия томонидан киприк қоқмай, совуққонлик билан ўлдирилганидан кейин Республика ҳукумати зимдан ишлаётган наркотик моддаларни яширин келтириб сотувчиларга қарши курашни авж олдирди. Мамлакат президенти Вирхилио Барко «Колумбиядаги демократиянинг тақдири хавф остида» деб, наркотик моддаларни яширинча сотувчилар билан бошланган олишув олдидан айтиб бўлмайдиган оқибатларга олиб келиши мумкин, деб уқтирди.

Курашнинг биринчи кунлaридаёқ, мафия билан алоқадор деб гумонсираб, 12 мингдан кўпроқ одам қамоққа олинди. «Кокаин бойваччалари»дан 200 миллион долларлик қимматбаҳо нарсалар мусодара қилинди. Жаҳондаги наркотик моддалар савдосининг энг йирик жиноятчи ташкилоти — «Медельино уюшмаси»нинг хазинабони Мартинес Ромеро ҳамда махфий наркотик моддалар маҳкамасининг асосчиларидан бири деб ҳисобланаётган 60 ёшли Бернардо Лондоньо ушланди. Президент Вирхилио Барко Қўшма Штатлар территориясидаги наркотик моддалар савдоси билан алоқадор жиноятчиларни Америка маъмурларига бериш тўғрисида АҚШ билан тузилган битимни қайтадан кучга киритди. Маълумки, Америкага наркотик моддаларнинг 80 проценти Колумбиядаги «Қорадори салтанати»дан келиб тушмоқда. Вашингтон Колумбияга наркотик модда савдогарларининг бошлиқлари бўлган 12 кишининг рўйхатини берди. Булар Америка суди олдида жавоб беришлари лозим.

Наркотик моддалар яширин савдоси маҳкамалари дарҳол «жавоб» қайтардилар. Мамлакатдаги катталиги жиҳатдан иккинчи ўринда турувчи шаҳар — Медельинада либерал партия ва консерваторлар партиясининг қароргоҳлари, икки обрўли сиёсий арбобнинг шаҳар ташқарисидаги боғ ҳовлилари, ўнта банк биноси портлатилди. Маҳаллий газеталарга «қамалиши лозим бўлган одамлар» деб имзо чекиб, хатлар юборилди. «Медельина уюшмаси» буйруғи билан ҳаракат қилинаётган қуролли гуруҳ ўзини шундай деб атамоқда. «Биз ҳукуматга, судьяларга, журналистларга, касаба союз бирлашмалари раҳбарларига беомон уруш эълон қиламиз. Биз улар оила аъзоларига ҳам шафқат қилмаймиз. АҚШда қамалгандан кўра, Колумбияда гўрга кирганимиз маъқул», — дейилади хатда. «Кали уюшмаси» деб аталмиш наркотик моддалар яширин савдоси маҳкамаси иш кўраётган Кали шаҳрида ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари огоҳлантирилди: АҚШга топшириладиган ҳар бир наркомафия аъзоси учун 10 нафар судья ўлдирилади. Полициянинг қўлидаги маълумотларга қараганда, мамлакатда 140 га яқин ўта ўнг террорчи гуруҳ бор. Ҳар бир гуруҳга 40—50 киши уюшган.

Сўнгги кунларда Колумбияда расмий даражада Исроил, Англия, Америка, Жанубий Африка ва Ғарбий Германиялик ёлланган одамлар наркотик маҳкамалар учун террорчи гуруҳлар тайёрлашаётгани ҳақида илгари матбуот берган хабарлар тасдиқланмоқда. Колумбия хавфсизлик бошқармасининг директори генерал Мигель Маса Маркесининг айтишича, Колумбия полицияси мамлакатда Исроил ва инглиз ёлланган одамлари борлиги ҳақида маълумотларга эга ва америкалик «омад излаб юрган солдатлар» ҳам мафияга хизмат қилмоқда, деб гумонсирамоқда. Бунинг устига генералнинг фикрича, ҳозирги вақтда полиция ғарб мамлакатларидан келган ёлланган одамларнинг, эҳтимол тутилган дахлдорлигига оид ҳодисалар хусусида тергов олиб бормоқда. Эҳтимолки улар террорчилар тайёрлашгагина эмас, балки сиёсий қотилликларни режалаштиришга, жумладан Луис Карлос Галанни қатл этишга ҳам қўл уришган бўлишса керак.

Колумбияликлар наркомафияга қарши курашнинг барча мураккаблигини яхши тушуниб турибдилар. Жиноятчилар ўзларининг хавфсизлик хизмати маҳкамасини очишган, уларга давлат органларида ишлаётган, ҳақ олиб айғоқчилик билан шуғулланаётган кўп кишилар хизмат қилишмоқда. Ана шу айғоқчиларни бартараф этмай туриб, операцияни муваффақиятли ўтказиб бўлмайди. Жиноятчилар қўлида неча юз миллионлаб доллар бор, қурол-яроғнинг энг сўнгги намуналари ҳам улар ихтиёридадир. Аммо, энг асосий мушкуллик шундаки, мафия экономикага ҳам илдиз отиб кетган. Уни фақат қон қақшатиб суғуриб ташлаш мумкин. Шуни айтиш жоизки, «Медельина уюшмаси»нинг раҳнамоси бўлган Пабло Эскобара давлати тўрт миллиард долларга барobardир. Яширин наркотик моддалар маҳкамалари ҳар йили миллий экономикага 2—3 миллиард долларлик ҳисса қўшмоқдалар. Бу ўринда «махфий» деган сўзнинг ўзи рамзий маъно касб этади. Улар бехаёлик билан аслида очиқ ишламоқдалар.

«Биз наркомафияга қарши кураш майдонига тушамиз», — деди Колумбиянинг мудофаа министри генерал Оскар Ботеро. Маъмурларнинг бу кураши муваффақият билан тугашига жуда жиддий бир кафолат бор. У ҳам бўлса Колумбия фуқароларининг хатти-ҳаракатидир. Улар мафия ўч олади, деб неча йиллар мобайнида ҳадиксираб юришар эди. Эндиликда эса мамлакат фуқаролари маъмурлар билан фаол ҳамкорлик қилмоқдалар, уларга наркотик моддалар билан савдо қилувчи синдикатлар тўғрисидаги муҳим ахборотни етказиб турибдилар. Яна бир гапни ҳам айтиб ўтишимиз лозим бўлади. Ҳуқуқ муҳофазаси органларининг ходимлари маъмурлар ўзларини наркомафиядан ҳимоя қилишга ожиз бўлиб қолганлигига қарши норозилик билдириб иш ташлаган эдилар, эндиликда бу иш ташлаш тўхтади. Ҳозир Колумбия маъмурларига АҚШ ҳам фаол ёрдам бермоқда. Вашингтон наркотик моддалар билан яширин савдо қилувчиларга қарши курашиш учун Колумбияга 65 миллион доллар берди ва энг янги замонавий техника ёрдамида уларнинг АҚШга ўтиш йўлини тўсиб қўйишни режалаштирмоқда. Буюк Британия ўзининг Қариб денгизида сузиб юрган ҳарбий кемаси олдига ҳам ана шундай топшириқни қўйди. Лотин Америкасидаги деярли барча мамлакатлар чегаралардаги қўриқчиликни кучайтирдилар. Колумбия ҳукумати Колумбия полицияси ва армиясига ёрдам бериш учун Америка қўшинларини юбориш тўғрисидаги таклифигина рад этиб, хориждан бўладиган бошқа ҳамма ёрдамни миннатдорчилик билан қабул қилмоқда.

Хуллас, уруш бошланди. Тўғрироғи дастлабки ҳарбий ҳаракатлар бошланди. Ким ғолиб чиқишини айтиб бериш ҳозирча қийин. Чала-ярим муваффақият Колумбия ҳукуматига манзур бўлмайди. Чунки, «дордан қочган» мафия жуда чуқур яшириниб олиши мумкин, фақат тўла ғалаба қозониш керак. Аммо, наркотик моддалар сотилаётган мамлакатларнинг ҳукуматлари ўз территорияларида мафияга қарши қаттиқ ва самарали чоралар кўришмаса, тўла ғалабага эришиб бўлмайди. Агар бундай қилинмаса, эртами кечми Колумбияда ва эҳтимолки, Лотин Америкасидаги бошқа мамлакатларда ҳам кок барглари илгари йўқ қилиб юборилган далаларда яна кўп минг яшил япроқлар униш уриб чиқади ва жиноятқор тўдалар бош кўтарадилар.

Сергей КУТИКОВ. (ТАСС).

Зиё маскани

Ақл-заковатнинг ҳамма дурдоналари китобларда мужассамлашган. Шунинг учун ҳам доҳиймиз В. И. Ленин уни қисқа таърифлаб: «Китоб буюк кучдир» дегани бежиз эмас. Ҳозирги пайтда деярли ҳар бир хонадонда китоб жавони, шахсий кутубхона бор, бу халқимизнинг китобга бўлган меҳр-муҳаббатининг рамзидир. Шаҳримиздаги кўплаб завод ва фабрикаларда, корхона ва илмий муассасаларда ҳам кутубхоналар меҳнатчиларга яхши хизмат кўрсатаяпти. Тошкент тўқимачилик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасининг қасаба союз кутубхонаси ҳам намунали ҳисобланади.

— Ишчи кутубхонамиз хазинасида 20 мингга яқин китоб бор, — дейди кутубхона мудири Махтура Усмондиёрова. — Ишчи-хизматчилардан 2 минг китобхон аъзо бўлишган. Кишиларимизга қулайлик яратиш маъносида кўчма кутубхоналар, цехларда қизил бурчаклар ташкил этганмиз. Обуначилар билан қизиқарли учрашувлар ўтказаяпмиз. Кутубхонамиз учун касаба союз бу йил обунага 1281 сўм маблағ ажратди. Очиқ гап, кутубхонамизда ўзбекча китоблар кам, келгусида бунга алоҳида аҳамият берамиз.

Ишчи-хизматчилар ўз кутубхоналаридан китоб олиб мутолаа қилиш билан бирга кундалик матбуот билан ҳам атрофлича танишадилар.

● СУРАТЛАРДА: кутубхона жавонларидан ишчилар истаган китобни ўзлари танлашади; кутубхона мудири М. Усмондиёрова ва кутубхона ходими З. В. Баканова ўқиш залига ишчилар учун кундалик газета-журналларни тайёрлашмоқда.

Р. **Шарипов** суратлари.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Тиллар тўғрисидаги қонуни лойиҳасини муҳокама қиламиз

Абадийлик бахш этсин

Қайта қуришнинг шарофати туфайли эълон қилинган Лойиҳа бугун барчанинг оғзида. Республика аҳолиси ўз фикрларини очиқ-ойдин баён қилишаркан, бу ҳужжат қайта ишланиш чоғида эътиборга олинади, деган умиддамиз.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг «Тиллар тўғрисидаги қонуни» деб номланган Лойиҳа «...Республика территориясида ўзбек тилини давлат тили сифатида расман қўллашнинг ҳуқуқий асосларини белгилаб беради» деган жумла билан бошланган. Номланишдаги «...тиллар тўғрисидаги...» ва бош жумладаги «...ўзбек тилини...» ибораларининг бу шаклда келтирилишининг ўзидаёқ мантиқий тескарилик мавжуд.

«Ўзбекистон ССРда миллатлараро муомала тили бўлган рус тили, СССР миқёсида давлат тили ҳисобланади» деган банд Лойиҳа муқаддимасидан тушириб қолдирилган.

1-модданинг «Ўзбек тилининг расмий давлат тили статусига эга бўлиши Ўзбекистон ССРда яшайдиган бошқа миллат гражданларининг ўз она тилини ва миллатлараро муомала тили сифатида рус тилини қўллашдан иборат конституцион ҳуқуқларини камситмайди», дейилган 3-банди: «Ўзбек тилининг расмий давлат тили Ҳуқуқий ҳолатига эга бўлиши Ўзбекистон ССРда яшайдиган бошқа миллат фуқароларидан ўзбек тилини оғзаки ва ёзма равишда бемалол қўллай билишни қонун йўли билан талаб қилган ҳолда, уларнинг ўз она тилларини ва миллатлараро муомала тили сифатида рус тилини қўллашдан иборат конституцион ҳуқуқларини камситмайди», деб ўзгартирилиши даркор.

5-модда: «Қорақалпоғистон АССРнинг тилларни ривожлантириш ва қўллаш тўғрисида қонун чиқариш соҳасидаги ваколати» ҳақида экан, бунда ҳам: «Қорақалпоғистон АССР автоном республика майдонида тилларни ривожлантириш ва қўллаш борасидаги ҳар қандай масалани, қорақалпоқ тили билан боғлиқ бўлган масаладан ташқари...» деган аниқлик киритишни тақозо қилади.

9-модда «Ўзбекистон ССР давлат органлари ишида қўлланадиган тил» ҳақида бўлиб, унинг «Ўзбекистон ССР давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари фаолиятида мажлис ва бошқа кенгашларда қўлланадиган тил қоида тариқасида ўзбек тилидир» деган бош жумласи бор. Шу моддага «Ўзбекистон ССР идораларида ва республикада яшовчи халқлар билан ўтказиладиган мажлис ва бошқа кенгашларда қоида тариқасида қўлланадиган тил — ўзбек тили, йиғин ҳужжатлари ўзбек тилида расмийлаштирилади», деган банд қўшимча киритишга зарурат бор. Шундай қилинганда 1-банднинг биринчи ва иккинчи моддасига ҳожат қолмайди.

Инсон тақдирини ҳал қилувчи «Одил судлов. Арбитраж, нотариат, гражданлик ҳолатидаги ўзгаришларни қайд этиш органлари фаолиятида қўлланадиган тил» ҳақида гап кетганда, унинг «Давлат арбитражи органларининг ишида қўлланадиган тил» ҳақида «Ўзбекистон ССР давлат арбитражи органлари муассаса, корхона ва ташкилотлар ўртасидаги хўжалик низоларини ўзбек тилида ёки рус тилида қараб чиқади», дейилган 19-моддасига: «Ўзбекистон ССР давлат ҳакамлик судлов идоралари, муассаса, корхона ва ташкилотлар ўртасидаги хўжалик низоларини республика миқёсида ўзбек тилида; республикадан ташқаридаги муассаса, корхона ва ташкилотлар ўртасидаги ўзаро хўжалик низоларини миллатлараро муомала тили бўлган рус тилида қараб чиқади», зайлида тузатиш лозим.

20-модданинг «Ўзбекистон ССР давлат нотариал идораларида, халқ депутатлари район, шаҳар, посёлка ва қишлоқ Советлари ижроия комитетларида нотариал иш ўзбек тилида, рус тилида ёки муайян жойдаги кўпчилик аҳолига мақбул тилда юритилади», дейилган 1-банди: «Ўзбекистон ССР давлат нотариал идоралари, халқ депутатлари район, шаҳар ва қишлоқ кенгашлари ижроия бошқарув идораларида нотариал иш ўзбек тилида юритилади», деган аниқлик киритувчи қисқартиришга муҳтож.

21-моддадаги «Ўзбекистон ССР гражданлик ҳолатидаги ўзгаришларни қайд этиш органларида ҳужжат давлат тилида ва рус тилида ёзилади» жумласига аниқлик киритиш учун «...ва рус...»ни чиқариб, уни «Ўзбекистон ССР фуқаролик ҳолатидаги ўзгаришларни қайд этиш идораларида ҳужжатлар давлат тили бўлган ўзбек тилида ёзилади», шаклида қоғозга туширишни ҳамда «Агар бундай ҳужжатлар республика майдонидан чиқадиган бўлса рус тилида ёзилади» деган янги жумла киритишни тақозо қилади.

22-моддадаги «Ўзбекистон ССР гражданларига адвокатлар ҳайъати томонидан амалдаги қонунларда кўзда тутилган юридик ёрдам ўзбек тилида ёки рус тилида, миллий гуруҳлар ғуж яшайдиган жойларда эса ўша миллат тилида берилади», дейилган жумла «Ўзбекистон ССР фуқароларига ёқловчилар ҳайъати томонидан амалдаги қонунларда кўзда тутилган ҳуқуқий ёрдам республика майдонида давлат тили бўлган ўзбек тилида ёки унга муҳтож бўлган шахс ихтиёрига биноан миллатлараро муомала тили бўлган рус тили воситасида берилади», деган шаклда аниқлик киритишга муҳтож.

24-модда «Эски ўзбек ёзувлари тўғрисида». Ёзув замирида тил ётади. Тил — халқ демак. Модда номланган юқоридаги тушунча воситасида неча ўн йиллар давомида ўзбек тилини қўштирноқ остида «ёшартириш» баҳонаси билан ўтказилган «таъмирлаш»лар натижасида она тилимиз қашшоқлашиб кетганлиги сир эмас. Бироқ, бутун бошли халқнинг турмушини тартибга солмоқчи бўлган ҳужжатнинг ана шундай муҳим моддасини бундай чекланган ном билан аташ ярашмаса керак. Модда «Эски ўзбек ёзуви тўғрисида» эмас, «Ўзбек тилининг маданий тарихи тўғрисида» деб номланиши керак.

26-моддада Ўзбекистон ССРдаги дарслар ўзбек тилида ўтилмайдиган ўқув даргоҳларида, «...ўқув программасининг мажбурий фани сифатида ўзбек тилини ўрганишини, шунингдек дарслар рус тилида ўтилмайдиган умумий таълим мактабларида, ...ўқув программасининг мажбурий фани сифатида рус тилини ўрганишини таъминлайди...» дейилган. Бироқ, ҳозир республикада жорий маориф системасида рус тилини ўзбек болалари томонидан ўрганишга ажратилган соатлар, машғулотлар турлари ва уларга қўйилган талаблар рус болалари томонидан ўзбек тилини ўрганиш юзасидан олиб борилаётган ишлар ва талаблар билан бир деб сира айтиб бўлмайди. Шу сабаб, бу иш давлат томонидан назорат қилиниб турилиши ҳақидаги жумла моддага киритилиши шарт.

XI-боб «Якунловчи қоидалар»нинг 38-моддаси «Ўзбек тили қонун-қоидаларини ишлаб чиқиш ва уларга аниқлик киритиш тартиби» деб номланган. Унда «Ўзбек адабий тили қонун-қоидаларини Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва бошқа ваколатли ташкилотлар ишлаб чиқади, аниқлик киритади» дейилган.

Лойиҳа мақсади ва давлат вазифасини бир-бирига таққослаш натижасида чиқадиган мантиқий хулоса: ўзбек адабий тилининг қонун-қоидаларини ишлаб чиқиш эмас, балки: «Ўзбекистон ССРда ўзбек тилида иш юритишнинг қонун-қоидаларини ишлаб чиқиш ва уларга аниқлик киритиш»дан иборат бўлади.

Бу иккала жумладан чиқадиган маъно ўртасида осмон билан ерча фарқ бўлиб, уларнинг ҳар бири «...ўзбек тили...»ни бири Тил, иккинчиси Ҳуқуқ номи билан аталувчи икки кўчага судрайди.

Фикримизча, бўлажак Қонуннинг ўзи: «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасида иш юритиш жараёнида қўлланадиган тил тўғрисидаги қонун» тариқасида жаранглamoғи лозим. Бандда: «Ўзбекистон ССРда ўзбек тилида иш юритишнинг қонун-қоидаларини Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва бошқа ваколатли ташкилотлар лойиҳа кенг ва асосли муҳокамадан ўтгач, айтилган фикрларни йиғиб, ҳозирги матнга кирмаган, бироқ тўғри ва ҳаққоний топилган мулоҳазаларни қўшган ҳолда боб ва моддаларни қайта ишлаб чиқади, уларга аниқлик киритади» дейилганда бу муҳим сиёсий аҳамиятга эга бўлган расмий ҳужжатдан натижа бўлишига аҳоли ишониб унга қизиқиши ортарди, эътибор кучаярди, масъулият билан ёндошилган бўлинар эди.

Истардикни, «...давлат тили...» сифатида расман қўлланилишини тасдиқлашга қаратилган Қонуннинг лойиҳаси дастлаб рус тилида ёзилганлигини шаҳодатловчи «территория, штамп, товар,...» каби яна қатор сўзлар чиқарилиб, матн энг аввало ўзбекча ёзилгач, сўнгра бошқа тилларга ағдарилса.

Айтилганларга хулоса деб қуйидагиларга тўхталмоқчи эдим: «... тилларнинг ишлатилишини қонуний йўл билан тартибга солиш...»га қаратиладиган бўлажак Қонун лойиҳасининг ҳозирги кўриниши ўзбек тилига давлат тили сифатида тўлиқ имтиёз беришга қодир эмас. Лойиҳа ўқувчида савол туғдиряптими, демак, у тўла ечимини топмаган.

Ўзбек тилига абадийлик бахш этадиган хайрли ҳужжат бўлиб қолишини таъминловчи амалий аниқликлар матнга киритилмаса ҳозирда шов-шувга сабаб бўлган бу Лойиҳа мукаммаллик касб этмайди.

Манзура АҲМЕДОВА,
Ф. Энгельс номидаги Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти ўқитувчиси, педагогика фанлари номзоди.

Қайта қуриш ва халқаро алоқалар

Ўзаро манфаатдорлик асосида

Жамиятимизни янгилаш Совет Иттифоқининг экономика ва технология соҳасида олдинги марраларга чиқишини ҳам кўзда тутади. Бу халқаро алоқаларни мустаҳкамлашни, ўзаро манфаатдорлик асосида иқтисодий ҳамкорлик кўламларини кенгайтиришни тақозо этади. Республика пойтахтида ҳозирнинг ўзида ташкил топган совет-болгар, ҳинд, итальян қўшма корхоналари амалда қайта қуриш манфаатлари учун хизмат қила бошлади.

Ўзбекистонда бўлгани каби Тошкентда турли мамлакатлардаги шаҳар ва регионлар билан халқаро алоқаларни ўрнатиш, ривожлантириш ва бойитиш борасида талайгина тажрибалар тўпланган. Эрдензт /МХР/, Скопье /ЮСФР/, Сиэтл /АҚШ/, Асуон /МАР/, Триполи /Ливия/, Тунис /Тунис/, Марокаш /Марокаш/, Патиала /Ҳиндистон/ шаҳарлари билан, Афғонистон Республикасининг Саманган вилояти билан биродарлик алоқалари бунга мисол бўла олади. Бу ишда партия органлари билан бир қаторда касаба союз, комсомол, жамоат, саёҳат ташкилотлари, ижодий уюшмалар, меҳнат коллективлари ҳам фаол қатнашмоқдалар.

Халқаро алоқаларни ривожлантиришда чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятининг фаолияти алоҳида ўрин тутади. Айнан шу жамият бу ишга фаолларни жалб этиш билан шуғулланади, 900 дан зиёд бошланғич ташкилотларни бирлаштиради. Маданий ҳамкорликни йўлга қўйиш соҳасида делегацияларни, бадиий коллективларни, ахборот материалларини, кўргазмаларни алмашиш, маданият кунларини, дўстлик фестивалларини ўтказиш, биргаликда спектаклларни саҳналаштириш, студентларни айирбошлаш, саёҳатчилар гуруҳларини йўллаш каби воситалардан фойдаланилмоқда.

Тинчликни ҳимоя қилиш ва Совет Тинчлик фондининг Тошкент область бўлимлари ҳам меҳнаткашлар кенг қатламларини КПСС ва Совет ҳукуматининг тинчликсевар ташаббусларини қўллаб-қувватловчи тадбирларга жалб этиш, халқлар ўртасида дўстлик ва тинчликни мустаҳкамлаш бўйича ташвиқот-тарғибот ишларини олиб бориш чораларини кўряпти.

Тинчлик, дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш, ядро қуролларини ва бошқа оммавий қирғин воситаларининг барча турларини тақиқлаш учун курашаётган ташкилотлар, ҳаракатлар ва шахсларга мадад тариқасида гражданлар Совет Тинчлик фондига кўнгилли равишда ўз маблағларини ўтказишяпти. Жумладан, Тошкент областининг меҳнаткашлари 1988 йилда ана шу фондга 650 минг сўм пул ўтказишди.

Кейинги вақтларда оммавий, қуйидан бошланаётган «халқ дипломатияси» ҳам жуда катта аҳамият касб этяпти. Бунга биродарлашган шаҳарлар дўстлигини мисол қилиб келтириш мумкин. Турли мамлакатлардаги шаҳарлар фуқароларининг ўзаро ёзишмалари, ўқитувчи ва ўқувчилар, шифокорлар, альпинистларни айирбошлаш оддий кишиларнинг тинчликка интилишлари ифодасидир.

ЮСФР Македония Социалистик Республикасининг Скопье билан Тошкент шаҳарлари ўртасидаги дўстона алоқаларни ривожлантиришда анча жонланиш рўй берганлиги маълум. Икки томонлама режага асосан биродарлашган шаҳарларнинг корхоналари, муассасалари, ўқув юртлари ўртасида бевосита алоқаларни йўлга қўйиш кўзда тутилган.

1987 йилнинг январида ЮСФРда В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети билан Кирилл ва Мефодий номидаги Скопье университети ўртасида 1987—1991 йиллардаги ҳамкорлик тўғрисида шартнома имзоланганди. Унга мувофиқ Тошкент олимлари туркум лекциялар билан 1987 йилда ва 1988 йилнинг бошларида ўз ҳамкасбларининг ҳузурида бўлишди. 1986 йилнинг декабрида Тошкентда «Скопье ҳафталиги» ва 1987 йилнинг ноябрида Скопьеда «Тошкент ҳафталиги» бўлиб ўтди.

Ҳамкорлик программасига биноан партия делегацияларини, тадқиқотчилар гуруҳларини, саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, савдо, ўқув муассасалари, ижодий коллективлар, оммавий ахборот воситалари вакилларини алмашишни давом эттириш бўйича таклифлар ҳам келтирилган. Саноат кооперацияси асосида эса Скопье ва Тошкент шаҳарларининг корхоналари ўртасида икки томонлама ҳамкорликни кенгайтириш, компенсация асосидаги битимларни тузиш, технологияларни алмашиш кўзда тутилмоқда.

Бундан ташқари ёшлар ўртасида учрашувларни, дўстлик фестивалларини ўтказиш, студент-қурилиш отрядларини алмашиш ҳам мўлжалланган.

Янгича сиёсий тафаккур халқлар ўртасида бевосита, тўғридан-тўғри алоқаларнинг кенгайтирилиши, улар ўртасида ҳамжиҳатлик ва ишонч қарор топишини талаб қилади. Чет эл жамоатчилигининг Совет Иттифоқини «янгидан касб этаётганлиги» ривожланиб бораётган алоқаларнинг ўзига хос хусусиятидир.

Совет — Америка муносабатларининг ҳозиргидек ривожланишини уч йил муқаддам ҳатто тасаввур этиб бўлмас эди. Тошкент ва Сиэтл ўртасидаги ўн йилдан зиёдроқ вақтдан бери давом этиб келаётган дўстлик алоқаларининг тарихи, ижтимоий ва сиёсий тузуми турлича бўлган икки буюк давлат тинч-тотув яшабгина қолмай, турмушнинг турли соҳаларида самарали ҳамкорлик қила олишларини ҳам ёрқин намойиш этди.

Тошкентнинг биродарлашган Сиэтл шаҳри билан кўп йиллик алоқаларини ҳамкорликнинг намунаси дейиш мумкин. Бунда 1988 йилни бурилиш нуқтаси дейиш мумкин. Шу йили Тошкент Американинг ана шу шаҳридан мусиқачилар, шифокорлар, ўқитувчилардан иборат 18 делегацияни қабул қилди. Сиэтлда дўстлик рамзи сифатида «Тошкент боғи», Тошкентда эса «Тинчлик боғи» бунёд этилди. Америкалик рассом Эндрю Гулдинг Тошкент театр ва рассомлик санъати институтига Вашингтон университети нафис санъат факультети студентларининг график асарлари кўргазмасини тақдим этди. Бунинг эвазига АҚШда ҳам худди шундай кўргазма ташкил этилди. Совет ва Америка мактаб ўқувчилари бир-бирларининг ҳузурига меҳмонга борибгина қолмай, делегациялар билан алмашиляпти, биргаликда «Жаҳон болалари» спектаклини саҳналаштиришяпти.

Биродарлашган шаҳарлар ишлаб чиққан узоқ муддатли программа доирасидаги шифокорлар айирбошлаш тобора самарали бўлиб бораяпти. Дўстлик алоқалари эндигина йўлга қўйилаётган пайтлардаги шунчаки танишув сафарларидан сўнг улар тобора амалий аҳамият касб этмоқда. Тошкент медицина институтида жарроҳлик ва СПИДга оид лекцияларнинг ўқилиши, ўзбек врачларининг Сиэтл клиникаларидаги стажировкаси, тажрибаларни алмаштириш натижасида ютуқларни умумлаштириш ва Тошкент аҳолисига медицина хизматини яхшилаш соҳасидаги ҳамкорликни давом эттириш (масалан, миокард инфарктини даволаш бўйича кардиология марказини ташкил этиш, буйракдаги тошларни парчалаш, «Б» гепатити муаммоларини ҳал этиш) масалаларини муҳокама қилиш бунга мисол бўла олади. Ҳамкорлик тобора серқирра бўлиб бораётганлигини алоҳида таъкидлаш керак. Масалан, Сиэтлдаги «Пис Тейбл» группаси умумий овқатланиш корхоналари билан иш тажрибаларини алмашиш, Теда Бэйдел фирмаси вакиллари эса валюта асосида Сиэтл шаҳридан саёҳатчилар группасини қабул қилиш имкониятларини муҳокама қилиш учун Ўзбекистон пойтахтига келиб-кетдилар.

Биродарлашган шаҳарлар, вилоятлар ва областлар билан ҳамкорлик программаларининг, шунингдек халқаро алоқалар материаллари билан шуғулланувчи жамоат ташкилотлари таклифларининг таҳлили шуни кўрсатадики, ҳозирги вақтда ҳамдўстлик ва чет эл фирмалари билан амалий алоқалар ўрнатиш бўйича уюшма ташкил этиш учун барча шарт-шароитлар яратилган. Бу компенсация асосида қўшма корхоналар ташкил этилишини жадаллаштириш, ўзаро маҳсулот етказиб бериш ҳисобига Озиқ-овқат программасининг биринчи навбатдаги вазифаларини ҳал этиш имконини берган бўлур эди. Шу муносабат билан шаҳар ижроия комитети ҳузурида хорижий мамлакатлар билан иқтисодий алоқаларни мувофиқлаштириш бўлимининг ташкил этилиши мақсадга мувофиқ бўларди.

Ҳозирги пайтда иқтисодий интеграция доирасида социалистик ва капиталистик давлатлар билан қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш, қишлоқ хўжалиги машинасозлиги соҳасида: иш тажрибалари, технологияларни алмаштириш, озиқ-овқат саноати учун пластмасса идишлар ишлаб чиқарувчи, шарбатларни қуювчи линияларни харид қилиш; радиотехника ва электроника соҳасида: компьютер, робот техникасини яратиш; фармакология соҳасида: доривор ўсимликлардан медицина препаратларини ишлаб чиқариш; тўқимачилик саноатида: ускуналарни сотиб олиш, газламаларни экспорт қилиш, маҳсулотларни импорт қилиш имкониятлари катта. Бундан ташқари қатор мамлакатлар билан тозалаш иншоотлари, сабзавот сақланадиган совутиш камералари, меҳмонхоналар қурилиши юзасидан ва бошқа соҳаларда шартномалар, битимлар тузиш мумкин.

Саёҳат маршрутлари республикамизни Ер юзининг барча қитъалари билан туташтиради. 1988 йилда жаҳоннинг барча қитъаларидан ташриф буюрган 70 делегация (1652 киши) пойтахт ҳаёти билан танишди. Халқаро туризм йўли билан эса 123.259 киши келиб кетди. Аммо бу соҳада ҳали фойдаланилмай келинаётган имкониятлар жуда каттадир.

Тошкент ва пойтахт областида чет эл туризмини ривожлантириш, валюта билан энг кўп даромад олиш учун қуйидаги тадбирлар комплексини амалга оширишни таклиф қилиш мумкин.

Қатор туристик объектлар жойлашган Эски Жўва ва Чорсу мавзеида қўриқхона зонасини ташкил этиш мақсадга мувофиқдир. Бу ўзига хос саёҳат марказига айланиши лозим. Кўкалдош мачити саёҳатчилар объекти бўлиб қолиши, Октябрь бозорида халқ ҳунармандлари учун алоҳида раста ташкил этилиши, бир нечта эски турар-жой кварталларини сақлаб қолиш, кооператив асосда миллий таомлар тайёрланадиган кичик ресторанларни очиш ҳақида ўйлаб кўриш вақти келди.

Бўстонлиқ районини чинакам ҳордиқ зонасига айлантириш лозим. Бунинг учун қатор янги объектларни қуриш ва мавжудларини таъмирлаш талаб қилинади. Қани энди бу ерда болалар боғи ташкил этилса, пойтахтдаги ҳайвонот боғи ана шу зонага кўчирилса, Латвия ва Эстониядагидек очиқ ҳавода этнография музейи очилса, меҳмонхоналар қурилса, троллейбус линиялари ўтказилса, умуман транспорт масаласи ҳал қилинса.

Мазкур лойиҳаларни хорижий фирмаларни жалб этиб, шунингдек туристик ташкилотларнинг маблағларини марказлаштирган ҳолда амалга ошириш имкониятлари бор. Шундай қилганимизда биз чет мамлакатлар билан амалий ва маданий алоқаларни йўлга қўйибгина эмас, шунингдек, уларнинг маблағини жалб этиш билан бирга ўзимизнинг бир қатор муҳим ички муаммоларимизни, аҳолини иш билан таъминлаш, «оралиқ мавсум»да ҳувиллаб ётувчи меҳмонхоналардан, дам олиш уйларидан йил бўйи фойдаланиш, меҳнаткашлар дам олиш шароитларини яхшилаш муаммоларини ҳал этган бўлардик.

Очиғини айтганда биз олдимиздан оқадиган сувнинг қадрига етмаймиз, валюта ишлашни билмаймиз. Нима учун хорижий саёҳатчиларнинг бўш вақтини кўнгилли ўтказиш, бизга эса даромад олиш имконини берувчи қатор қўшимча хизматлар ҳалигача жорий этилмаган. Жумладан, туристлар учун балиқ овлаш, алоҳида ажратилган жойларда овчилик қилишни ташкил этиш унчалик қийин эмаску! Агар биз автомобиль транспортининг ижарага берилишини йўлга қўйиш, саёҳат поездларини халқаро стандартлар талабларига мослаштириш, шампан винолари заводининг дегустация залида валютага чанқовбосди ичимликлар берилишини ташкил этишга эришган бўлганимизда яна қанчадан-қанча даромад олган бўлардик.

Хуллас ўйласа, изланса чет эл туризми учун республикамиз, унинг пойтахти имкониятларини анча тўлароқ ишга солиш мумкин. Бу билан биз валюта ҳисобида яхшигина даромад қилиш, пировард натижада эса хорижий мамлакатларнинг энг янги техникаси ва технологиясидан самаралироқ фойдалана оламиз.

Ғ. ОЙХЎЖАЕВ,
Тошкент область партия комитетининг инструктори.

Жонажон Ватан бўйлаб

● ХАРЬКОВ. Ишчи патруллари «Харьков электр аппаратуралари заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг аҳоли яшайдиган даҳасидаги тартибни сақлашни ўз зиммасига олди. Улар орасида Афғонистонда бўлган жангларда тобланган кўплаб запасдаги ҳарбийлар бор. Область ижроия комитети ички ишлар бошқармаси ва область комсомол комитети ҳузуридаги тартиббузарликларнинг олдини олиш маркази ишчи отряди мақомини белгилашда милицияга ёрдам берди.

● ЖАМБУЛ. Мазкур областда «Пенсия таъминотини ва аҳолига социал хизмат кўрсатишни яхшилаш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган тадбирлар тўғрисида»ги СССР қонунида назарда тутилганидан бир ой илгари оширилган пенсиялар тўлана бошлади. Бир қанча меҳнат коллективлари корхоналарни социал ривожлантиришга аталган маблағларнинг бир қисмини пенсия фондига ўтказишни ёки уй-жой-социал банкининг область идорасидаги махсус счётга бир кунлик иш ҳақини юборишни таклиф қилди.

● АРТАШАТ. (Арманистон ССР). Беркануш қишлоғидаги колхознинг ижарачи звенолари районда биринчилардан бўлиб иттифоқ фондига сабзавот ва полиз маҳсулотлари жўнатиб, топшириқни бажарди. Москва, Ленинград, Узоқ Шимол аҳолисига режалаштирилганидан кўпроқ маҳсулот жўнатилди.

(ТАСС мухбирлари хабарларидан).

Брест божхонаси ходимлари учун аввалги мавсумларнинг биронтаси ҳам бу йилгидек тиғиз бўлмаган бўлиши мумкин. Биргина «Варшава кўприги» назорат қилиб ўтказиш пунктидан ҳар икки томонга бир кеча-кундузда икки-уч минг кишигача ўтади. Дам олиш кунлари эса бундан ҳам кўп: шанба ва якшанба кунлари давлат чегарасини 10-12 мингтача киши, икки мингтача транспорт воситаси кесиб ўтади. Уларнинг аксариятини саёҳатчилар, ишбилармон кишилар, Буг дарёсининг ҳар икки томонида яшовчи таниш-билишларини, қариндош-уруғларини кўргани олаётган оилалар ташкил этади.

Аммо бу ерда чегарани кесиб ўтишдан кузатган бирдан-бир мақсади моллар ва валютани яширинча олиб ўтиш йўли билан бойлик орттириш ниятидагилар ҳам оз эмас. Божхона ходимлари бир кеча-кундуздагина минглаб сўм пулларни, турли тилла буюмларни ва ҳоказоларни мусодара қиладилар. Бир нарса ҳайратда қолдиради: чет элга олиб ўтилмоқчи бўлган моллар билан танишар экансиз, шунча танқис молларни бу одамлар қаердан олишган экан, деб ўз-ўзингизга савол берасиз.

СУРАТЛАРДА: саёҳатчиларнинг навбатдаги группаси ана шундай танқис молларни олиб ўтишмоқчи эди; божхонадан Давлат банкига ҳар куни мусодара қилинган пуллар ва тилла буюмлар жўнатиб турилади.

Э. Кобяк суратлари. (ТАСС).

Ҳамшаҳарлар хизматида

Қулайликдан қувонишяпти

Катта йўл бўйида бўй кўрсатиб турган бу савдо шохобчасининг ишга туширилганига кўп бўлгани йўқ. Аммо Куйбишев районида истиқомат қилувчи аҳолининг аксарияти унинг хизматидан чуқур қониқиш ҳосил этмоқда.

— Авваллари уйимиздан 2 километр узоқликдаги магазинга бориб озиқ-овқат маҳсулотларини харид қилиб қайтгунимча анчагина вақтимни бой берардим,— дейди генерал Петров массивидаги 2-уйнинг 47-квартирасида истиқомат қилувчи Зоҳира Абдуллаева. — Энди эса уйимизнинг шундоққина ёнида замонавий магазин ишга тушди. Қулайликдан қувонмай бўладими? Бу бизга қимматли дақиқаларимизни тежаш, оғиримизни енгил қилиш имконини бермоқда

Янги бинога кўчиб ўтган Куйбишев районидаги 55-озиқ-овқат магазини ҳозир аҳолига беминнат хизмат кўрсатиш йўлида қатор янгиликларни йўлга қўймоқда. Жумладан, бу ерга келганларнинг ҳаммаси ўзига-ўзи хизмат кўрсатиш усулининг қулайликларидан баҳраманд бўлмоқдалар. Олдингидай сотувчи олдида навбат кутиб, сарғайиб қолишмаяпти. Ишнинг икки сменада олиб борилаётганлиги туфайли ўринсиз эътирозларга ҳам зарурат қолмаяпти.

— Коллектив хизматига эътирозим йўқ, — дейди шу массивда истиқомат қилувчи Улуғ Ватан уруши ветерани, пенсионер Алексей Трофимович Скубак — Магазиннинг дид билан жиҳозланганлиги ҳар қандай одамнинг эътиборини тортади.

Ҳа, магазинда ҳозир шарбат ва сув, балиқ консервалари, қандолат ва нон сотадиган қатор бўлимлар ҳам ишлаб турибди. Бу бўлимларнинг хизмати кўпчиликни мамнун этмоқда.

А. РУСТАМОВ.

СУРАТДА: магазиннинг қандолат маҳсулотлари бўлимида.

Т. Каримов сурати.

Ҳар тўғрида

ЖАРИМА МИҚДОРИ АНЧА ОШДИ

● ТОКИО. ТАСС мухбири Вячеслав Бантин хабар қилади: муниципал маъмурлар Япониянинг Осака шаҳрида юзага келган аҳволни «Фавқулодда ҳолат» деб тавсифлашаяпти. У ерда шаҳарликларга хавф солаётган нарса экстремистлар ҳам, табиий офат ҳам эмас, балки бутун шаҳарни тўлдириб юборган автомобиллардир. Машиналарни қўйиш учун ажратилган жойлардаги ўринлар аллақачонлардан буён етишмаяпти. Шаҳарликларнинг кўпчилиги анчагина катта жарима ва полициянинг бошқа жазо чораларига қарамай, ўз автомобилларини дуч келган жойга қўйиб кетишга мажбур бўлаяпти. Масалан, машинасини мумкин бўлмаган жойларга қўйганлиги учун ўтган йили 306 минг ҳайдовчи— 1987 йилдагидан 30 минг кўп киши жарима тўлаган. Вақтинчалик чора сифатида Осака маъмурлари шаҳарнинг айрим марказий районларига машиналар киришини тақиқлаб қўйиш, ҳайдовчиларга шу яқин атрофдаги машина қўйиш мумкин бўлган бир йўла 2—3 жойнинг қаердалигини билдирадиган йўл белгиларидан яна бир неча ўнтасини ўрнатиш ниятидалар. Айни пайтда мумкин бўлмаган жойда машинани қолдирганлик учун олинадиган жарима миқдори анча оширилади.

ЭНГ КЕКСА АЁЛ

● ГАВАНА. Ҳозир Кубада яшовчи энг кекса аёл — Луиса Эредиа оиласи билан бирга ўзининг 118 ёшга тўлганлигини нишонлади. Гарчи Луисанинг фақат битта қизи бўлса-да, деярли бир юз йигирмата шам қадалган жуда катта байрам торти атрофида унинг 9 невараси, 16 эвараси, 13 чевараси ва ундан кейинги бешинчи авлоднинг уч вакили тўпланди.

1871 йилда — Луис Эредиа дунёга келган пайтда Кубада қулдорчилик ҳали бекор қилинмаган эди. Матансас вилоятида туғилган қора танли бу қизчанинг онаси қул, отаси эса озод киши эди. Луиса нодир тарихий қимматга эга бўлган анчагина воқеаларни ёдида сақлаб қолган. Масалан, у ўзи туғилиб ўсган жойлардан «Мамби» отряди — оролнинг миллий қаҳрамони генерал Антонио Масео бошчилигидаги Кубани Испаниянинг мустамлакачилик зулмидан халос этиш учун курашган жангчилар қандай ўтганлигини яхши хотирлайди. Бу воқеага ҳам салкам юз йил бўлди.

АФРИКАЧА МУОЛАЖА

Африканинг кўплаб мамлакатларида қуйидагича манзарани кўриш мумкин: ўткинчи бир кимса мевалар дўконига келиб, лимон харид қилади-да, тишлаб шу заҳоти эзиб шарбатини тўғридан-тўғри оғзига туширади. Европаликнинг мазкур кўринишдан ёноқлари нохуш ҳолга келади ва шундай нордон таъмли шарбатни қандай ичиш мумкин, деган фикрга келади. Бу эса, африкалик учун одатдагидек аён — шу йўсинда у даволанади.

Биз паррагини чойга солиб ёки баъзи таомларга ўткир зиравор сифатида ишлатиб тановул қиладиган лимон Африканинг анъанавий табобатида кенг қўлланилади. У шундайлигича ҳам турли дори-дармонлар таркибида ҳам истеъмол қилинади. Илон, ўргимчак, чаён чаққан пайтда биринчи навбатда жароҳатга лимон шарбатини қўйиш зарур. Ангина бўлганда ҳам лимон шарбатли сувда томоқ чайқалади. Шарбатли асал эса шамоллашдан фориғ бўлишда қўл келади.

Фозилжон ОРИПОВ тайёрлаган.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Реклама ва эълонлар

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ

«УЗБЕКХЛОПКОМАШ» БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ
19-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича

Ўқувчилар қабул қилади

Сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг операторн, металл бўйича токарь, механика-йиғув ишлари слесари, ремонтчи слесарь, газ-электр пайвандчи, станок ва слесарлик ишлари назоратчиси, фрезерчи, тунукасоз.

Ўқишга 8—10 синф маълумотига эга бўлган 15 дан 30 ёшгача бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 6 ой, 1, 2, 3 йил (маълумотига қараб).

8-синф маълумоти билан ўқишга кирганлар 4 маҳал овқат, кийим-бош; 10-синф маълумотига эга бўлганлар — ойига 30 сўм стипендия билан таъминланадилар.

Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 фоизини оладилар.

Совет Армияси сафларида ўз хизмат бурчини ўтаб қайтган ёшлар диққатига: сизлар учун ўқиш муддати қисқартирилади ва ойига 70 сўм стипендия тўланади.

8-синф маълумоти билан ўқишга кирганлар билим юртини тугатгач, умумий ўрта маълумот оладилар.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаганлар имтиёзли шартлар билан олий ўқув юртларига ўқишга кирадилар.

Билим юрти қошида вокаль-чолғу ансамбли, техника ижодиёти тўгараги, спорт секциялари ишлаб турибди.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ариза, маълумот ҳақидаги ҳужжат, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт. Иш жойидан ёки мактабдан характеристика, ота-онасининг ишхонасидан яшаш жойидан справкалар, медицина справкаси (286-форма), 6 дона фотосурат (3х4 см).

Адрес: 700077, Тошкент шаҳри, Владимир тор кўчаси, 15-уй, (1, 4, 17, 24, 83-автобуслар; 9, 17, 18-троллейбуслар; 6, 13, 22-трамвайларнинг «М. Горький» метро станцияси» бекати). Телефонлар — 68-48-96, 68-48-89.

МАКУЛАТУРА ТОПШИРУВЧИ ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Абонементлар бериладиган кунлари қабул пунктларига

М. РИДнинг «БЕЛИЙ ВОЖДЬ», «КВАРТЕРОНКА», С. СОЛОВЬЕВнинг «РОССИЯ ТАРИХИДАН ЎҚИШ ВА ҲИКОЯЛАР» ва «БУ ТОШ АСРИДА БЎЛГАН ЭДИ» китобларига абонементлар тарқатилади.

8 ва 10 сентябрда С. СОЛОВЬЕВНИНГ «РОССИЯ ТАРИХИДАН ЎҚИШ ВА ҲИКОЯЛАР» китобига ҳар қайси қабул пунктида 200 тадан абонемент тарқатилади.

16 ва 17 сентябрда «БУ ТОШ АСРИДА БЎЛГАН ЭДИ» китобига ҳар қайси қабул пунктида 150 тадан абонемент тарқатилади.

М. РИДнинг «БЕЛИЙ ВОЖДЬ». «КВАРТЕРОНКА» китобларига ва С. СОЛОВЬЕВнинг «РОССИЯ ТАРИХИДАН ЎҚИШ ВА ҲИКОЯЛАР» ва «БУ ТОШ АСРИДА БЎЛГАН ЭДИ» китобларига абонементлар фақат бир вақтнинг ўзида камида 10 килограмм макулатура топширилгандан кейин берилади.

20 килограмм макулатура топширилгандан кейин мавжуд абонементлар билан унда кўрсатилган китобларни харид қилиш мумкин.

Қабул пункт-магазинларнинг иш вақти:

Қабул пункт-магазинлар жума кунлари соат 12 дан 20.00 гача ишлайди, танаффус — соат 15 дан 16.00 гача, якшанба кунлари соат 10 дан 17.00 гача ишлайди. Танаффус — соат 13 дан 14.00 гача.

Бошқа кунлари — соат 10 дан 18.00 гача очиқ. Танаффус — соат 13 дан 14.00 гача.

Дам олиш куни — душанба.

Улуғ Ватан уруши ногиронлари ва уруш қатнашчиларига навбатдан ташқари хизмат кўрсатилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети 1981 йил 4 июндаги 234—Р сон кўрсатмасига мувофиқ Улуғ Ватан уруши ногиронлари ва қатнашчиларига ҳар қайси қабул пунктида тарқатиладиган абонеметларнинг умумий ҳажмининг 20 фоизини бериш нормаси белгиланади.

Макулатуралар уларнинг турига қараб: газета, китоб-журнал, рўзғор картони ва ўров қоғози тарзида алоҳида-алоҳида дасталаб боғланган ҳолда гражданларнинг қаерда яшаб турганидан қатъий назар навбатда туриш тартиби билан қабул қилинади.

Босмахона, саноат (чиқитлари, бўлаклари, браклар, қирқимлар, қоғоз шокилдалари ва ҳокозолар), архив, муассаса (перфокарталар, бланкалар ведомостлар, бўш графалар, турли ёзишмалар, қоғоз ва ишлар солинадиган папкалар) макулатураларини қабул қилиш қатъиян тақиқланади.

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш-тайёрлов корхонаси корхоналар ва ташкилотлардан қуйидаги адресда жойлашган ишлаб чиқариш участкасида чекланмаган миқдорда макулатураларни қабул қилади: Тошкент шаҳри, Металлистлар кўчаси, 2 «а» уй (металлбаза ёнида).

Справкалар учун телефон — 48-04-93.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТАЙЁРЛОВ КОРХОНАСИ.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ТАШГОРАГРОПРОМ» БИРЛАШМАСИ

ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИ

1989 йилнинг 9, 10, 16 ва 17 сентябрида

«УЗУМ БОЗОРИ» ЯРМАРКАСИНИ ЎТКАЗАДИ

Ярмаркалар жойлашган ер	ким хизмат кўрсатади
ШАҲАР ЯРМАРКАЛАРИ	
К. Маркс кўчаси Коммунистик кўчаси Дзержинский номли майдон.	А. Икромов, Киров, Куйбишев, Ленин, Октябрь, С. Раҳимов, Сергели, Фрунзе, Чилонзор ва Ҳамза район улгуржи-чакана савдо идораси, «Огонёк» совхоз заводи.
РАЙОН ЯРМАРКАЛАРИ	
Фарҳод ярмаркаси	У. Юсупов номидаги комбинат, А. Икромов ОРКси.
Юнусобод бозори	Киров ОРКси.
«М. Горький» метро станцияси	Куйбишев ОРКси.
«Саёҳат» меҳмонхонаси олдидаги майдон.	Мусамуҳамедов номли совхоз-завод. «Қибрай» совхоз-заводи.
Норхўжаев кўчаси	Ленин ОРКси.
Октябрь бозори	Октябрь ОРКси.
Медиклар шаҳарчаси бозори.	С. Раҳимов ОРКси.
«Сергели» савдо маркази.	Сергели ОРКси.
Глинка кўчаси «Ломбард» қаршисида	Фрунзе ОРКси; Гагарин номли совхоз-завод;
Гагарин кўчаси	Чилонзор ОРКси.
«Чилонзор» метро станцияси	У. Юсупов номли комбинат.
Авиасозлар шаҳарчаси бозори	Ҳамза ОРКси.
Олой бозори	Паркент РАПОси

«ЭҚВИС» МАРҚАЗИ
БАРЧА ЧЕТ ТИЛЛАРНИ ЎРГАНИШ ИСТАГИДАГИЛАРНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

4, 6 ва 10 ойлик пулли

инглиз, француз ва немис тилларига жадал ўқитиш курсларига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тилларни турли даражада биладиган тингловчилар қабул қилинади. Курсларни битирганларга гувоҳнома берилади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАРНИНГ ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Ўқишнинг неча ойликлигига қараб ҳақ тўланади.

Маълумотларни 35-38-62, 78-80-36 телефонлари орқали олиш мумкин.

«ЭҚВИС» МАРҚАЗИ.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА ҚАСБГА ЙЎЛЛАШ МАРҚАЗИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«СССР 50 йиллиги номли» Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасига:

Штамповкачилар, токарлар, электриклар, фрезерчилар, газ-электр пайвандчилар, механика йиғув ишлари слесарлари, бўёқчилар, ускуналар ремонти бўйича слесарлар, металл қирқувчи ускуналарнинг созловчилари, қурилиш касбига эга бўлган ишчилар, инженер-техник ходимлар.

Касби бўлмаган кишилар уни бевосита 3—4 ой мобайнида ишлаб чиқаришнинг ўзида ўрганиб олишлари мумкин.

Бирлашма шинам ва қулай ётоқхоналарга, пионер лагерига, дам олиш зоналарига, маданият саройига, спорт комплексига эга.

Махсус маълумот олишни истаган кишилар ТошПИнинг трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги кечки факультетига ёки қишлоқ хўжалиги машинасозлиги кечки техникумига кириб ўқишлари мумкин. Бу билим юртлари бирлашма турар жой массиви территориясида жойлашган.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Космонавтлар проспекти, 6-уй ва район Совети ижроия комитетлари ҳузуридаги аҳолини ишга жойлаштириш район бўлимлари.

МЕН СУРАТКАШ ЭМАСМАН, ЭНДИГИНА ЎРГАНАЯПМАН ХОЛОС

Ана шу қизиқарли ҳунарни эгаллашда менга «ЭЛИКОН—35С» фотоаппарати ёрдам беряпти. Ёдингизда бўлсин, суратга олиш билан жиддий шуғулланмоқчи бўлсангиз сизга талайгина нарсалар: сурат катталаштиргич, кимёвий моддалар, ёритгич чироқ ва ҳатто заррабин (лупа) керак бўлади.

Ҳаваскор ва профессионал суратқашлар учун барча зарур нарсалар «Ташкультторг»нинг «Кинофото моллари» магазинларида бор.

Савдода **«Киев 88ТТЛ», «Киев—19», «Зенит—ЕТ», «Эликон 35С»** фотоаппаратлари, **«Кварц—2х8», «Красногорск—3»** кинога олиш камералари, **«Мир», «Волга 9»** объективлари, **«Юность»** сурат катталаштиргичи, кимёвий моддалар, **«Чайка»** ёритгич чироғи, **«Русь», «Диана»** кино-диапроекторлари, катталаштирувчи заррабинлар кино ва фото лампалари, дурбин, вақт релеси ва ҳоказолар бор.

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСЛАРИ:

4-магазин — Куйбишев шоссеси, 850 (иш вақти соат 9.30 дан 18.30 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш куни — душанба);

6/1-магазин — Навоий кўчаси (иш вақти соат 10 дан 20 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш куни — душанба);

9-магазин — Олой бозори (иш вақти соат 9 дан 19 гача, танаффус соат 13.30 дан 14.30 гача, дам олиш кунисиз ишлайди);

12-магазин — Луначарский шоссеси (иш вақти соат 10 дан 19 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш куни — душанба);

16-магазин — Сергели (ярмаркада) (иш вақти соат 10 дан 20 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш куни — душанба);

19-магазин — «Алгоритм» массиви (иш вақти соат 10 дан 19 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш куни — душанба).

«Ташкультторг».

УЙ БЕКАЛАРИ СИЗЛАР УЧУН!

Ўзига хос «сири» бўлган тансиқ таомни тайёрлаш учун қандай идишлар керак бўлади? Паловнинг гуручлари дона-дона бўлиб туриши, қовурдоқ хушбўй ва юмшоқ бўлиши, парранда гўшти ширали ва қип-қизил бўлиб пишиши учун уй бекаларига албатта чўяндан ясалиб сирланган, таги қалин, қопқоғи зич ёпиладиган махсус идишлар керак бўлади.

Ана шундай идишлар етарли миқдорда

«Узхозторг» Тошкент областлараро улгуржи базасида мавжуд.

САВДО ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Юқорида айтиб ўтилган ва ҳар бир уй бекасига зарур идишларнинг магазин пештахталарида пайдо бўлиши сизларга боғлиқ.

Базада 1, 1,5, 4,5 литр сиғимли (баҳоси — 4 сўм 20 тийин, 4 сўм 55 тийин, 5 сўм 95 тийин) кастрюлькалар, 3,5 литр сиғимли (баҳоси 6 сўм) чўзиқ қозонлар бор. Уларни Челябинск областидаги Кусинск машинасозлик заводи ишлаб чиқарган.

«Узхозторг» Тошкент областлараро улгуржи базаси.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

«БИЛИМЛАР УЙИ»ДА
7, 8, 9, 10 сентябрда

В. Н. СИВЕЦ НОМИДАГИ АВИАСОЗЛАР МАДАНИЯТ ВА ТЕХНИКА САРОЙИДА

12, 13, 14, 15 сентябрда

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

ПСИХОЛОГИК ТАЖРИБАЛАР
(гипноз)

Сеансларни профессор, психология фанлари доктори С. Г. Гутман ўтказади.

Психологик тажрибаларда томошабинлар фаол қатнашиб ўз ижодий қобилиятларини намоён этадилар, кайфиятлари, руҳий ҳолатларини яхшилайдилар, ўз-ўзларига таъсир кўрсатиш системаларини ўзлаштирадилар, зарарли одатлар ва кўникмалардан халос бўладилар.

Сеанслар соат 19.30 да бошланади.

Кассалар «БИЛИМЛАР УЙИ»да — соат 11.00 дан бошлаб очиқ. Справкалар учун телефонлар — 56-48-96, 56-87-67;

В. Н. СИВЕЦ НОМИДАГИ АВИАСОЗЛАР МАДАНИЯТ ВА ТЕХНИКА САРОЙИДА — соат 15.00 дан бошлаб очиқ.

Справкалар учун телефонлар — 96-78-01, 96-77-92.

ЎЗБЕКИСТОН ТАБИАТНИ ҚЎРИҚЛАШ ЖАМИЯТИ
9—10 СЕНТЯБРДА

М. ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ ШАҲАР МАДАНИЯТ ВА ДАМ ОЛИШ БОҒИДА МАҲАЛЛИЙ ВА ХОНАКИ ҚУШЛАР

IX РЕСПУБЛИКА КЎРГАЗМАСИНИ ЎТКАЗАДИ

Кўргазмада Халқаро, Бутуниттифоқ қушлар конкурсларининг ғолиблари, шунингдек Ўзбекистоннинг барча томонларидан келган ҳаваскор қушвозлар иштирок этадилар.

Экспозицияларда юз турдан ортиқ салкам 4000 қуш ўрин олади.

ҚЎРГАЗМАГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/IX да **Дунёнинг яратилиши** (19.00), 7/IX да **Князь Игорь** (19.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/IX да **Кориолан** (19.30), 7/IX да **Тақдир эшиги** (19.30).

Кино

6 СЕНТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Чайка — «ИНТЕР ҚИЗ» (16, 18.40, 21.15).

Восток — «ҚАРЗ ҚОҒОЗЛАРИ ВА ОСОЙИШТАЛИК» (18.30, 21.40).

Дружба — «ҚОРА КЎЗЛАР» (17, 20.00, 18, 20.40).

Ватан — «ОЗОДЛИККА ҚАЙТИШ» (17, 19, 20.45).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ҚОРА КЎЗЛАР» (17, 20.00).

Лисунов номли — «РОК УСУЛИДАГИ ФОЖИА» (17, 20.00).

К. Ёрматов номли — «УЙНА, УЙНА» (16, 18.30, 20.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ТОНГ» (16, 18.30, 21.00).

Санъат саройи — «КОТТОН КЛУБИ» (16, 18.30, 20.40, катта зал); «САМРААТ» (12, 14.30, 17, 19.30, кичик зал).

Фестиваль (ёзги) — «ШАРЛО» ИСПАНИЯДА», «СТАДИОНДАГИ ТЕНТАКЛАР» (21.30).

Москва — «ҚАРЗ ҚОҒОЗЛАРИ ВА ОСОЙИШТАЛИК» (19, 20.40)).

7 СЕНТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Чайка — «ИНТЕР ҚИЗ» (11, 13.30, 16, 18.40, 21.15).

Восток — «ҚАРЗ ҚОҒОЗЛАРИ ВА ОСОЙИШТАЛИК» (12, 15.15, 18.30, 21.40).

Дружба — «ҚАРЗ ҚОҒОЗЛАРИ ВА ОСОЙИШТАЛИК» (жуфт ва тоқ соатларда).

Ватан — «СИНБОДНИНГ ЕТТИНЧИ САЁҲАТИ» (тоқ соатларда ва 20.45 да).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ЁҚУТ КЎЗЛИ БИЛАГУЗУК» (жуфт соатларда).

Лисунов номли — «РОК УСУЛИДАГИ ФОЖИА» (11, 14, 17, 20.00).

К. Ёрматов номли — «УЙНА, УЙНА» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ҚАСОСКОР» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Санъат саройи — «КОТТОН КЛУБИ» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40); «САМРААТ» (кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Москва — «ҚАРЗ ҚОҒОЗЛАРИ ВА ОСОЙИШТАЛИК» (11, 15, 19, 20.40).

Фестиваль (ёзги) — «ШАРЛО» ИСПАНИЯДА», «СТАДИОНДАГИ ТЕНТАКЛАР» (21.30).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Мушук уйи» ва «Доктор Айболит» ғаройиб томошалари (8 IX да 19.30 да).**

«Гулхан» журнали коллективи журнал ходими Л. Соатовага отаси **Икром АҲМЕДОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СССР Медицина фанлари академияси Бутуниттифоқ хирургия илмий маркази Тошкент филиалининг коллективи филиал кутубхонаси мудири А. С. Позиловга онаси **Лутфи НУРМАТОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Узмясомолторг»нинг «Ташхладокомбинати» коллективи комбинат директори Р. А. Хўжаевга акаси **Шуҳрат Абдуазимович ХЎЖАЕВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент юридик техникуми педагогика коллективи техникум ўқитувчиси Г. С. Иномжоновага акаси **Озод Соатлиевич МАҚСУДОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги—32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54.15; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.

Р 14688. Б. — 2017. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10